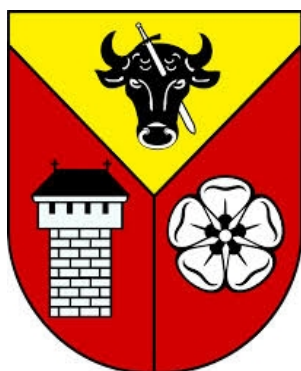

Projekt jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Strategia Rozwoju Gminy Szczytniki na lata 2014-2020

Szczytniki, 18.07.2014 r.

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

DORADZTWO GOSPODARCZE

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Projekt jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Spis treści

1.	Metodologia tworzenia Strategii Gminy Szczytniki na lata 2014-2020.....	4
2.	Diagnoza sytuacji społeczno-gospodarczej.....	5
2.1.	Informacje ogólne	5
2.1.1.	Położenie i uwarunkowania administracyjne.....	5
2.1.2.	Historia.....	7
2.1.3.	Zagospodarowanie przestrzenne.....	9
2.1.4.	Kultura i dziedzictwo kulturowe	9
2.2.	Spółeczeństwo.....	11
2.2.1.	Demografia.....	11
2.2.2.	Bezpieczeństwo publiczne.....	12
2.2.3.	Edukacja, oświata i sport.....	12
2.2.4.	Opieka zdrowotna.....	13
2.2.5.	Problemy społeczne	14
2.2.6.	Instytucje pozarządowe	15
2.3.	Gospodarka	16
2.3.1.	Działalność gospodarcza	16
2.3.2.	Rynek pracy	19
2.3.3.	Rolnictwo.....	20
2.4.	Środowisko.....	22
2.4.1.	Ochrona środowiska	22
2.4.2.	Turystyka	23
2.5.	Infrastruktura techniczna.....	23
2.5.1.	Drogi i mała infrastruktura.....	23
2.5.2.	Wodociągi i kanalizacja	24
2.5.3.	Gospodarka odpadami.....	25
2.5.4.	Energetyka i gazownictwo.....	25
2.5.5.	Informatyzacja	25
3.	Analiza SWOT.....	26
4.	Wizja.....	31
5.	Cele.....	31
5.1.	Schemat celów	31

Projekt jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

5.2. Komplementarność celów	34
5.3. Spójność celów	35
6. Wdrażanie.....	46
7. Monitoring i ewaluacja.....	47
8. Komunikowanie	53
Spis tabel	55
Spis rysunków	55

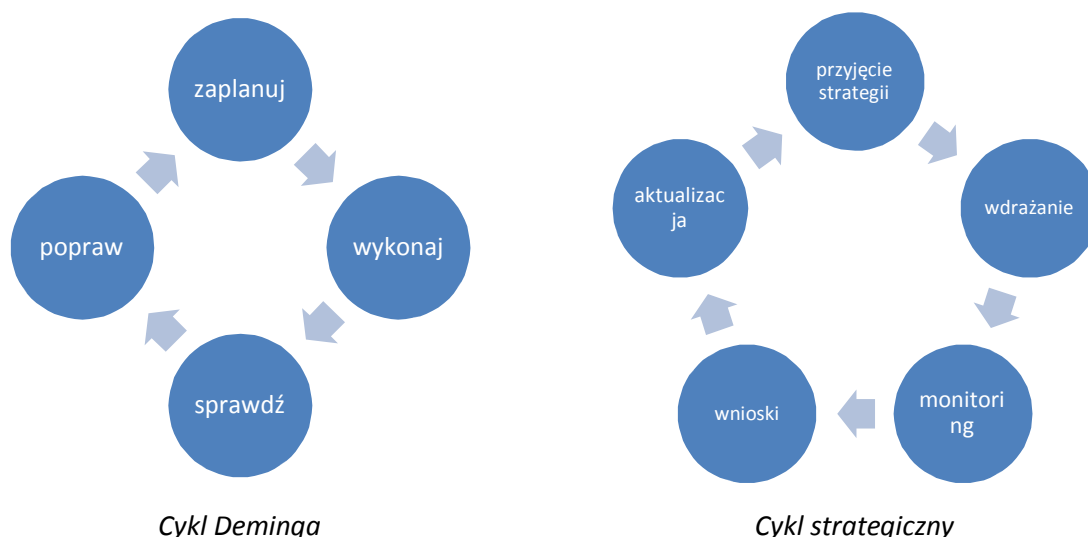
Projekt jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

1. Metodologia tworzenia Strategii Gminy Szczytniki na lata 2014-2020

Wyzwania rozwojowe przed jakimi stają jednostki samorządu terytorialnego związane są z procesami globalizacji i integracji. Przestrzeń, dotychczas rozumiana w klasycznym, geograficznym kontekście przestaje być tylko rozciągłością wzdłuż wymiarów, a poddaje się procesom kurczenia. Odległość ma coraz mniejsze znaczenie w dobie korzystania z Internetu, powszechnej mobilności i innowacjom. Nowy paradygmat polityki regionalnej opiera się jednak na znaczeniu terytorium i jego specyfice. *Place-based policy* to długoterminowa strategia rozwoju oparta na czynnikach endogenicznych i ukierunkowana na przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu. Nowy paradygmat wyraźnie dostosowuje się do charakteru miejsca, skupia się na wykorzystaniu lokalnych umiejętności i doświadczeń. Projekty realizowane w ramach nowej polityki regionalnej charakteryzować się mają wysokim stopniem kontroli społecznej i kluczowym znaczeniem partycypacji społecznej.

Realizacja strategii jest nieustannym procesem, który wpisuje się w założenia cyklu Deminga, opartego na prostej zasadzie następowania po sobie kolejnych etapów działania (rysunek 1). Strategia Rozwoju Gminy Szczytniki na lata 2014-2020 powstawała według metodologii J. Brysona¹ wykorzystywanej w planowaniu instytucji publicznych i non profit oraz jednostek terytorialnych, która opiera się na podejściu procesowym ukierunkowanym na pobudzenie zaangażowania interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych w realizację strategii. Tworzenie strategii jest więc procesem opartym na postulatcie ciągłości i zaangażowania.

4

Rysunek 1. Cykl Deminga i cykl strategiczny
Źródło: opracowanie własne

¹ Bryson J., 2004, *Strategic planning for public and nonprofit organizations. A Guide to Strengthening Sustaining Organizational Achievement*, 3rd Edition, John Wiley and Son, San Francisco

Projekt jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Strategia Rozwoju Gminy Szczytniki na lata 2014-2020 została przygotowana z uwzględnieniem najważniejszego zasobu endogenicznego Gminy, jakim jest kapitał ludzki. Partycypacja społeczna, na szeroką skalę zastosowana w tworzeniu tej strategii, ma znaczenie ze względu na nowe podejście w funkcjonowaniu regionów, które wskazuje na to, że terytorium jest systemem złożonym o wysokim stopniu skomplikowania i odpowiednie zaangażowanie aktorów lokalnych w proces tworzenia, wdrażania i monitorowania Strategii pozwala multiplikować efekty zmian i może prowadzić do zmiany ścieżki rozwoju danego terytorium w długim okresie.

W tworzeniu Strategii kluczową rolę odegrały władze Gminy: Wójt – pan Marek Albrecht i Zastępca Wójta – pan Dariusz Wawrzyniak, do zadań których należy m.in. określenie kierunków rozwoju Gminy. Korzystając z danych dostępnych w statystyce publicznej oraz przy zaangażowaniu pracowników Urzędu Gminy przygotowano diagnozę sytuacji społeczno-gospodarczej Gminy. Konsultacje społeczne w trakcie tworzenia Strategii odbyły się 16.06.2014 r. w Urzędzie Gminy w Szczytnikach.

Na podstawie zgromadzonych danych zebranych podczas konsultacji oraz formularza dostępnego poprzez stronę internetową www.szczytniki.gov.pl, spotkań z władzami i Zespołem ds. Strategii oraz indywidualnych rozmów przeprowadzonych z Mieszkańcami sformułowano wizję, a także schemat celów uporządkowanych hierarchicznie. Do celów określono strategię monitorowania i ewaluacji działań strategicznych, proponując wskaźniki kontekstowe i strategiczne mierzące stopień realizacji zamierzeń. Wyznaczone cele poddano analizie uwzględniając komplementarność ich treści w ramach schematu oraz spójność z zapisami europejskich i krajowych dokumentów strategicznych a także dokumentów strategicznych jednostek samorządu terytorialnego: *Strategii Europa 2020*, *Strategii Rozwoju Kraju 2020*, *Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego 2010-2020*, *Strategii Rozwoju Województwa Wielkopolskiego do roku 2020*, *projektu Wielkopolskiego Regionalnego Programu Operacyjnego na lata 2014-2020* oraz *projektu Strategii Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej*. Opracowano także plan wdrażania i plan komunikacji społecznej dokumentu.

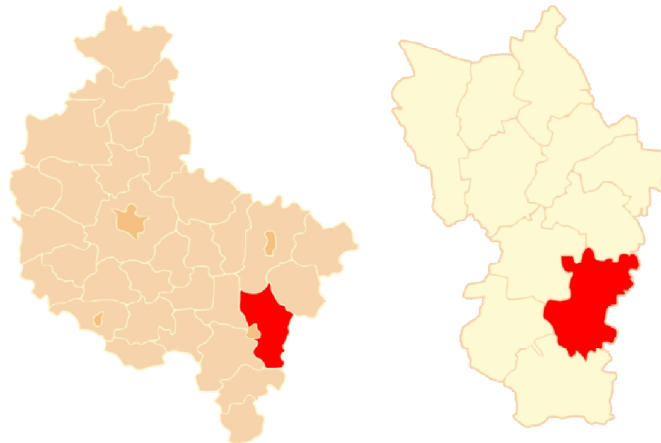
2. Diagnoza sytuacji społeczno-gospodarczej

2.1. Informacje ogólne

2.1.1. Położenie i uwarunkowania administracyjne

Projekt jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Gmina Szczytniki położona jest w województwie wielkopolskim w południowo-wschodniej części powiatu kaliskiego (rysunek 2). Gmina od wschodu graniczy z powiatem sieradzkim. Zajmuje obszar 110,66 km², co stanowi ok. 0,4% powierzchni woj. Wielkopolskiego i 9,6% obszaru powiatu kaliskiego. W jej skład wchodzi 50 miejscowości z czego 31 to wsie sołeckie. Gmina należy do największych w powiecie kaliskim. Na terenie Gminy na koniec 2012 r. mieszkało 7966 osób, co stanowiło ok. 9,6% mieszkańców powiatu kaliskiego.

Rysunek 2. Położenie Gminy Szczytniki w województwie wielkopolskim powiecie kaliskim

Źródło: [http://pl.wikipedia.org/wiki/Szczytniki_\(gmina\)](http://pl.wikipedia.org/wiki/Szczytniki_(gmina))

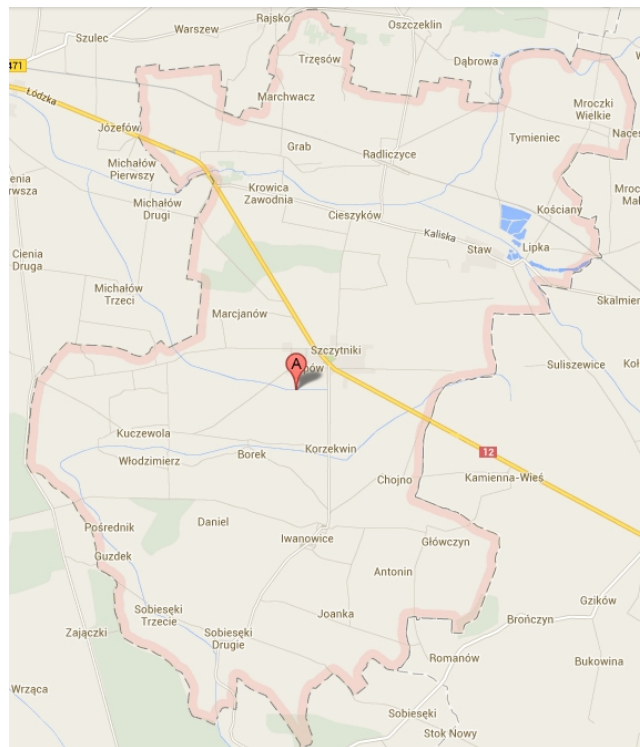
Gmina sąsiaduje z sześcioma innymi gminami :

- od północy z gminami: Koźminek i Opatówek,
- od zachodu z gminą Godziesze,
- od południa z gminą Brzeziny,
- od wschodu z gminą Goszczanów i Błaszki.

Z racji przynależności do powiatu kaliskiego uwidaczniają się powiązania gminy z miastem Kaliszem, który pełni funkcję silnego ośrodka skupiającego szereg instytucji administracyjnych, publicznych, finansowych, wymiaru sprawiedliwości, zarządzania, kultury, edukacji, służby zdrowia i innych. Związki gminy z miastem Kaliszem obejmują stałe dojazdy do pracy a także zaopatrzenie kaliskiego rynku w produkty rolne.

W Gminie nie ma jednego wyraźnego ośrodka, który dominowałby nad pozostałymi znacznie większą liczbą Mieszkańców (rysunek 3).

Projekt jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Rysunek 3. Mapa Gminy Szczytniki

Źródło: googlemaps.pl

Do najważniejszych miejscowości należą: Szczytniki (siedziba Urzędu Gminy), Marchwacz, Radliczyce, Iwanowice i Staw. Dwie ostatnie miejscowości w przeszłości miały status miasta. Marchwacz, Iwanowice i Staw były osobnymi gminami, jednakże ustawa z 1954 r., wprowadzającą gromady w miejsce gmin, zniósła te jednostki.

7

2.1.2. Historia

Nazwa Szczytniki została odnotowana przez Jana Łaskiego w dokumencie z początku XVI w. jako *Szczytniky*. W średniowieczu była to wieś służebna grodu kaliskiego. W XVIII w. własność łubieńskich. Na przełomie XVI i XVII wieku wieś należała do rodziny Potworowskich, a następnie przez półtora wieku do rodziny Łubieńskich. Rodzina Łubieńskich rozwinęła tu gospodarkę hodowlaną, tkactwo płócienne, zajmowano się ulepszaniem upraw, zakładaniem ogrodów, pasiek i chmielników. Ostatnim rezydującym przedstawicielem rodu był Feliks Łubieński – minister sprawiedliwości w rządzie Księstwa Warszawskiego i reformator polskiego sądownictwa. Marian Brandys podaje, że Feliks Łubieński „jako pierwszy sprowadził do Polski ziemniaki i uprawiał je w swoich Szczytnikach pod Sieradzem”. Dobra przechodziły kolejno w ręce kilku właścicieli, z których ostatnimi do roku 1940 byli Szarzyńscy.

Projekt jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Do znaczących miejscowości w Gminie należą wsie Marchwacz, Radliczyce i Staw. Pierwsze wzmianki o Marchwaczu pojawiają się w I połowie XII wieku. Po upadku I Rzeczypospolitej miejscowość przeszła w ręce władz pruskich a następnie przekazana została prywatnym właścicielom. W roku 1819 Marchwacz zakupiony został przez Bonawenturę Niemojowskiego i w rękach tej rodziny pozostał do wybuchu II wojny światowej. Niemojowscy nadali wsi kształt i charakter, który pomimo przemian czasów PRL-u przetrwał do dnia dzisiejszego.

Iwanowice powstały prawdopodobnie na początku XIII wieku. Najstarsze wzmianki źródłowe tej miejscowości pochodzą z 1294 roku kiedy to Przemysław II skonfiskował Główczyn w parafii Iwanowice za napaść na dobra arcybiskupów gnieźnieńskich. Prawa miejskie dla Iwanowic uzyskał Bartłomiej Gruszczyński przed 1469 r. Miasto miało przywilej jednego targu w tygodniu i jednego jarmarku rocznie. Prawo targów i jarmarku sprzyjało rozwojowi miasta. Największy jego rozkwit przypada na XVI wiek. W 1633 r. Jan Potworowski - dziedzic dóbr iwanowickich osiedlił w mieście sukienników. Iwanowice mocno ucierpiały podczas "potopu szwedzkiego". Późniejsze kilkakrotne pożary sprawiły, że w XIX wieku nastąpiła powolna degradacja miasta. W 1869 roku Car Aleksander cofnął Iwanowicom prawa miejskie powołując osadę z urzędem gminy i wójtem.

Wzmianki o miejscowości Staw pochodzą z 1212 r., kiedy to książę Wielkopolski i Kaliski Władysław Odonic nadał Staw zakonowi cysterek ołobockich. Siostry zakonne uzyskały prawa miejskie dla tej miejscowości. W 1331 r. Krzyżacy zniszczyli Staw wraz z wybudowanym przez cysterki kościołem. Wiek XV to okres dość silnego rozwoju miasta. W XV wieku Staw był własnością Rafała Stawskiego, następnym właścicielem był kasztelan spicymierski a później wojewoda łęcki Jan Jurand Brudzewski. Ostatnią właścicielką Stawu od roku 1880 była Wanda z Tokarzewskich - Niemojowska.

Na terenie Gminy najstarszą miejscowością są Radliczyce. Pierwsza informacja w kronikach polskich o Radliczycach pochodzi z 1136 r. Nazwa wsi pochodzi z trzech źródeł – od nazwiska Jana Radlicy (biskup krakowski od 1382 r. oraz lekarz królów polskich i francuskich, który urodził się w Radliczycach); od nazwiska Stanisława Radlickiego (właściciel wsi w XVI w.), od radeł, które były wyrabiane w tym regionie. Na przełomie XIX i XX w. wieś należała do rodziny Szczesniewskich, a ostatnim jej właścicielem aż do czasów II wojny światowej był Zawadzki. Przez tereny wsi przechodziła linia kolejowa, ukończona w 1905 r. a na obszarze dworskim znajdowała się gorzelnia, cegielnia oraz młyn. Do dziś znajduje się tu zabytkowy pałacyk oraz kaplica pod wezwaniem św. Maksymiliana Marii Kolbe, która powstała w latach 80. XX w.

Gmina Szczytniki została utworzona Uchwałą Nr XVII/98/72 ówczesnej Wojewódzkiej Rady Narodowej w Poznaniu z dnia 5 grudnia 1972 r.

Projekt jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

2.1.3. Zagospodarowanie przestrzenne

W Gminie Szczytniki od dnia 3 grudnia 2004 r. obowiązuje Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Szczytniki zatwierdzone przez Radę Gminy Szczytniki uchwałą Nr XXIV/138/2001 w dniu 29 maja 2001 r. ze zm. Studium określiło politykę przestrzenną Gminy, w tym lokalne zasady zagospodarowania przestrzennego. W 2013 r. podjęto działania zmierzające do aktualizacji zapisów Studium, w celu umożliwienia na terenie Gminy inwestycji z zakresu energii odnawialnej, w tym przede wszystkim umożliwienie lokalizacji elektrowni wiatrowych wraz z obiektami i urządzeniami towarzyszącymi, niezbędnym układem komunikacyjnym i infrastrukturą techniczną.

W Gminie opracowano tylko jeden miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla trzech nieruchomości położonych w miejscowości Szczytniki, który został zatwierdzony przez Radę Gminy Uchwałą Nr XXI/106/04 w dniu 17 grudnia 2004 r. (Dz. Urz. Woj. Wlkp. Nr 9 z dnia 3 lutego 2005 r.)

Kluczowe problemy Gminy w kwestii zagospodarowania przestrzennego stanowią:

- brak planów miejscowych dla większości terenów Gminy,
- brak harmonijnego nawiązywania architekturą nowej zabudowy do otoczenia, nieprofesjonalne projekty elewacji, zagęszczenie obiektów o przypadkowych stylach na małej przestrzeni, braki w zakresie projektowania przestrzeni wspólnej w zespołach budynków,
- ochrona ładu przestrzennego dotycząca zachowania tożsamości kulturowej, zarówno w aspekcie urbanistycznym, jak i architektury historycznych obiektów, charakterystycznych dla Gminy.

9

2.1.4. Kultura i dziedzictwo kulturowe

Na terenie Gminy Szczytniki znajdują się obiekty zabytkowe, o wysokich walorach artystycznych i mające historyczne znaczenie. Część z nich wpisana jest do rejestru zabytków i należą do nich:

- dwór w Szczytnikach (KL - IV - 73/88/54) wraz z parkiem (KL-III-880/5/74) – zbudowany drugiej połowie XVIII wieku, jeden z nielicznych obiektów szlacheckich tego typu w Wielkopolsce, z bogatym drzewostanem, wysepką i herbem szlacheckim z 1864 r. Obecnie mieści się w nim siedziba Urzędu Gminy,
- pałac Niemojowskich (KL - III - 680/233/68) wraz z parkiem w Marchwaczu – zbudowany w 1820 r. i przebudowany w 1905 r., w tyłu neoklasycystycznym, wzorowany na warszawskich łazienkach,
- kościół parafialny pw. Św. Mikołaja w Stawie (KL - IV - 73/90/54) zbudowany ok. 1520 r.,
- kościół parafialny pw. Św. Katarzyny Aleksandryjskiej w Iwanowicach (KL - IV - 73/82/54) - zbudowany ok. 1460 r.,

Projekt jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

- karczma, obecnie dom w Marchwaczu (PSOZ-Kal-40/98/95) – z drugiej połowy XIX w.
- zameczek – pozostałości w Stawie (KL-III - 680/148/68) pochodzące z XVI w.,
- historyczny układ urbanistyczny wsi Iwanowice (WD-4151/280/41R/06),
- historyczny układ urbanistyczny wsi Staw (WD-4151/279/39R/06),
- spichlerz folwarczny (57/Wlpk/A) z początku XX w.

We wsi Marchwacz istnieje miejsce pamięci narodowej, wspólna mogiła Mieszkańców wsi zamordowanych w dniu 22 stycznia 1945 r., a wydarzenie to upamiętniają coroczne obchody organizowane od 2000 r. Obchodom tym towarzyszy również bieg sportowców z Kaliskiego Towarzystwa Sportowego, w którym uczestnicy mają do pokonania dystans 17 km.

W miejscowości Staw na cmentarzu parafialnym znajduje się wspólna mogiła, w której pochowano nieznanymi z nazwiska powstańców styczniowych. Prawdopodobnie pochodzili oni z oddziału Antoniego Jeziorańskiego, którego członkowie polegli 28 lutego 1863 r. pod Suleszowicami lub byli to powstańcy z oddziału Zygmunta Chmieleńskiego, którzy zginęli w walce pod Skalbmierzem 30 maja 1863 r. i 9 października 1863 r.

Istotnym miejscem pamięci narodowej jest również pomnik bohatera narodowego, przeora Kordeckiego, dowódcy obrony twierdzy na Jasnej Górze przeciwko Szwedom, urodzonego na terenie Gminy Szczytniki we wsi Iwanowice. Na terenie Gminy odnaleziono 43 stanowiska archeologiczne, które należą do kultury łużyckiej i średniowiecza. Zebrano tam wiele cennych przedmiotów i informacji na temat tych dawnych kultur.

Na terenie Gminy działa Gminny Ośrodek Kultury, powstały na mocy uchwały Gminnej Rady Narodowej z dnia 26 lutego 1986r., wpisany do Gminnego Rejestru Instytucji Kultury. Głównym celem GOK-u jest rozwój kulturalny Gminy, umożliwienie dostępu do życia kulturalnego jej Mieszkańcom oraz podtrzymywanie tradycji regionalnych. Ponadto działalność GOK obejmuje organizację różnorodnych imprez kulturalnych, prowadzenie zespołów artystycznych, kół zainteresowań, kursów obejmujących różne dziedziny sztuki, edukacji a także folkloru.

W Gminie organizowane są dożynki, połączone ze świętem pomidora, który uważany jest za produkt regionalny. Impreza ta, odbywająca się przy aktywnym udziale Mieszkańców Gminy, Gminnego Ośrodka Kultury oraz Lokalnej Grupy Działania „Długosz Królewski”, zorganizowana została po raz pierwszy w 2011 r. w Szczytnikach , w roku 2012 odbyła się w Stawie, a w 2013 r. w Iwanowicach.

Orkiestra Dęta Ochotniczej Straży Pożarnej w Iwanowicach działa ponad 100 lat, powstała w 1900 r. W 2002 r. orkiestrze przyznano Złotą Odznakę Honorową III stopnia Polskiego Związku Chórów i Orkiestr. Zespół bierze udział w uroczystościach ponadlokalnych: powiatowych,

Projekt jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

międzygminnych, przeglądach orkiestr, uroczystościach kościelnych, promując Gminę i propagując piękno kultury polskiej. W Gminie funkcjonuje Gminna Biblioteka Publiczna w Szczytnikach z filiami w Iwanowicach i w Stawie. Biblioteki oferują dostęp do licznych woluminów, a w Iwanowicach Mieszkańcy mają do dyspozycji bezpłatny dostęp do Internetu. Według danych z GUS, księgozbiór bibliotek na 2012 r. wynosił 21522 woluminy, z 556 zapisanymi czytelnikami, którzy w tym samym roku dokonali 6691 wypożyczeń z jej księgozbioru.

2.2. Społeczeństwo

2.2.1. Demografia

W 2012 r. Gminę zamieszkiwało 7966 osób, co stanowi 9,6% populacji powiatu kaliskiego. W latach 2007-2012 liczba Mieszkańców nieznacznie lecz stopniowo spadała, z wyjątkiem roku 2009, kiedy liczba Mieszkańców zwiększyła się. W analizowanym przedziale czasu, liczba Mieszkańców zmniejszyła się o 17 osób (tabela 1).

Tabela 1. Wybrane wskaźniki demograficzne Gminy Szczytniki

	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Liczba ludności	7983	7974	8011	7958	7949	7966
Liczba ludności w wieku produkcyjnym	4930	4935	4971	4976	4986	5008
Przyrost naturalny	-15	7	24	0	-8	15
Ludność w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym	61,9	61,6	61,2	59,9	59,4	59,1
Ludność w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku przedprodukcyjnym	69,1	71,6	71,5	74,6	78,3	80,8

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Mimo iż ogólna liczba ludności Gminy spadała, to liczba osób w wieku produkcyjnym rosta i to w tej grupie wiekowej można zaobserwować najbardziej dynamiczny wzrost. Liczba osób w wieku poprodukcyjnym w poszczególnych latach stanowiła około 62% wszystkich Mieszkańców Gminy. Wartość przyrostu naturalnego była dodatnia z wyjątkiem 2007 i 2011 r.

Liczba ludności w wieku nieprodukcyjnym przypadająca na 100 osób w wieku produkcyjnym systematycznie malała. Jednocześnie znacznie zwiększała się liczba ludności w wieku poprodukcyjnym przypadająca na 100 osób w wieku przedprodukcyjnym. Sytuacja taka wskazuje na modyfikację struktury wiekowej mieszkańców Gminy. Przy założeniu niezmiennej liczby ludności w wieku produkcyjnym, przybywa osób w wieku poprodukcyjnym, a jednocześnie zmniejsza się liczba osób, które pracy jeszcze nie podjęły. Wskaźniki obciążenia demograficznego w Gminie Szczytniki można określić jako niekorzystne. Ukazują one tendencję występującą również na terenie całej Polski, jaką jest starzenie się społeczeństwa.

Projekt jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

2.2.2. Bezpieczeństwo publiczne

W Gminie funkcjonuje dwanaście jednostek Ochotniczej Straży Pożarnej. Znajdują się one w miejscowościach Iwanowice, Joanka, Krowica Zawodnia, Kuczewola, Marcjanów, Mroczy Wielkie, Radliczyce, Sobiesęki Drugie, Sobiesęki Trzecie, Staw i Szczytniki. Jednostki OSP Szczytniki, Staw i Iwanowice należą do Krajowego Systemu Ratownictwa Gaśniczego, pozwalającego na ujednoczenie i koordynację działań ratowniczych podejmowanych wspólnie z Państwową Strażą Pożarną.

Na terenie Gminy funkcjonuje również Posterunek Policji, który znajduje się w miejscowości Szczytniki, który jest komórką organizacyjną Komisariatu Policji w Koźminku. Według danych na lata 2007-2012 poziom przestępczości ocenić można jako niski (tabela 2). Wskaźniki wykrywalności przestępstw są za to wyższe niż analogiczne wartości dla powiatu kaliskiego.

Tabela 2. Liczba przestępstw stwierdzonych i ich wykrywalność

	Przestępstwa stwierdzone						Wykrywalność					
	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Gmina Szczytniki	83	160	141	136	117	135	72,3	90,6	91,5	94,2	89,7	88,1
Powiat kaliski	4683	4700	4372	4655	4731	4015	61	72,1	73,8	74,5	77,4	76,2

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Komendy Miejskiej Policji w Kaliszu

W strukturze przestępstw w 2011 r. i 2012 r. dominowały przestępstwa drogowe (tabela 3). Wśród przestępstw o charakterze kryminalnym dominowały kradzieże oraz uszkodzenie mienia. Zanotowano znikomą liczbę bójek i pobić oraz przestępstw gospodarczych. Wykrywalność przestępstw gospodarczych i drogowych była stuprocentowa natomiast wskaźniki wykrywalności przestępstw kryminalnych nie osiągnęły 70%.

12

Tabela 3. Statystyki policyjne w latach 2011-2012 w Gminie Szczytniki

	Przestępstwa stwierdzone		Wykrywalność	
	2011	2012	2011	2012
Przestępstwa kryminalne, w tym:	26	42	53,8	61,9
Bójka i pobicie	0	1	.	0
Kradzież	10	9	20	11,1
Kradzież z włamaniem	2	5	0	0
Rozbój	.	.	.	.
Uszkodzenie mienia	3	4	66,7	50
Przestępstwa gospodarcze	2	1	100	100
Przestępstwa drogowe	62	71	100	100

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Komendy Miejskiej Policji w Kaliszu

2.2.3. Edukacja, oświata i sport

Na terenie Gminy Szczytniki znajduje się pięć zespołów szkół :

- Zespół Szkół w Szczytnikach – Szkoła Podstawowa i Gimnazjum w Szczytnikach wraz z Szkołą Filialną w Pośredniku oraz Przedszkole „Tęcza” w Szczytnikach,

Projekt jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

- Zespół Szkół w Iwanowicach – Szkoła Podstawowa im. Ks. Augustyna Kordeckiego w Iwanowicach wraz z Szkołą Filialną w Sobiesękach Drugich, Gimnazjum im. Księdza Kardynała Karola Wojtyły oraz Przedszkole w Iwanowicach,
- Zespół Szkół w Stawie – Szkoła Podstawowa, Gimnazjum i Przedszkole w Stawie,
- Zespół Szkół w Marchwaczu – Szkoła Podstawowa im. Stanisława Aleksandraka i Gimnazjum im. Jana Pawła II w Marchwaczu,
- Zespół Szkół w Radliczycach – Szkoła Podstawowa i Gimnazjum w Radliczycach wraz z Szkołą Filialną w Mroczkach Wielkich

Według danych GUS w 2012 r. do szkół podstawowych uczęszczało 524 uczniów. Liczba komputerów z dostępem do Internetu, przeznaczona dla uczniów w szkołach podstawowych wynosiła 129, gdzie na jeden komputer przypadało 4,3 uczniów. W tym samym roku do szkół gimnazjalnych uczęszczało 282 uczniów, na jeden komputer przypadało 8,55 uczniów. W OSP Staw i OSP Iwanowice znajdują się tzw. „wioski internetowe” w których znajduje się dziesięć komputerów wraz z oprogramowaniem i sprzętem, z których korzystać mogą Mieszkańcy.

Na terenie Gminy nie ma żłobka.

Do głównych obiektów sportowych na terenie Gminy zalicza się:

- Sale i boiska sportowe przy Zespołach Szkół funkcjonujących w Gminie w miejscowościach: Iwanowice, Staw, Szczytniki, Marchwacz, Radliczyce,
- Boisku typu „Orlik” Szczytnikach – boisko piłkarskie i boisko wielofunkcyjne do koszykówki i siatkówki, obiekt ten został sfinansowany ze środków Gminy, Urzędu Marszałkowskiego w Poznaniu i Ministerstwa Sportu i Turystyki.

Na terenie Gminy działa Klub Sportowy "SZCZYT" Szczytniki i KS Radliczyce.

2.2.4. Opieka zdrowotna

Mieszkańcy Gminy Szczytniki mają zagwarantowany dostęp do podstawowej opieki zdrowotnej. Na terenie Gminy funkcjonuje Ośrodek Zdrowia "Medycyna Rodzinna" Sp. z o.o., który przyjmuje pacjentów w dwóch oddziałach. Mieszczą się one w miejscowościach: Iwanowice i Staw. W tych wsiach od poniedziałku do piątku pracuje łącznie pięciu lekarzy i pięć pielęgniarek. Obsługę pacjentów w godzinach od 18-tej do 8-ej oraz w święta sprawuje Wojewódzki Szpital Zespolony im. Ludwika Perzyny w Kaliszu. W razie konieczności skorzystania z pomocy lekarzy innych specjalności, np. kardiologa, Mieszkańcy Gminy korzystają z usług lekarzy przyjmujących w innych miastach, np. w oddalonym o 20 km Kaliszu lub oddalonym o 30 km Sieradzu.

Liczba udzielonych porad lekarskich znacznie się obniżyła w porównaniu z 2007 r. (tabela 4). Spadł także wskaźnik informujący o liczbie udzielonych porad w przeliczeniu na jednego Mieszkańca. Na terenie Gminy przy aktualnie działających ośrodkach zdrowia (Iwanowice, Staw) znajdują się dwa punkty apteczne.

Projekt jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Tabela 4. Opieka zdrowotna w Gminie Szczytniki

	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Liczba udzielonych porad	23 423	23 302	26 272	22 513	24 985	20 595
Liczba udzielonych porad na 1 mieszkańca	2,9	2,9	3,3	2,8	3,1	2,6
Liczba ludności przypadająca na 1 aptekę ogólnodostępną	0	0	0	0	0	0

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

2.2.5. Problemy społeczne

Grupami społecznymi wymagającymi wsparcia są osoby bezrobotne, szczególnie długotrwale bezrobotne, osoby pochodzące z rodzin dysfunkcyjnych, dotknięte problemami uzależnień, przemocy i przestępczości. Do beneficjentów pomocy społecznej należy zaliczyć także osoby wykluczone społecznie, w szczególności osoby starsze, niepełnosprawne i o niskim statusie materialnym, a także rodziny niepełne i wielodzietne.

Pomoc udzielana jest w poprzez wsparcie materialne, bony towarowe, usługi sąsiedzkie oraz pomoc asystenta rodziny w rodzinach, w których są niepełnoletnie dzieci. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej zajmuje się także dożywianiem dzieci w ramach programu „Pomoc Państwa w zakresie dożywiania” oraz PEAD.

W latach 2008-2012 ok. 200 gospodarstw domowych korzystało ze środowiskowej pomocy społecznej (tabela 5). Tym samym pomoc środowiskowa dotarła do ok. pół tysiąca osób z tych rodzin. Największa liczba osób w gospodarstwach domowych objętych pomocą zanotowana została w 2010 r. Liczba osób korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej wyniosła wtedy 660 osób, co stanowiło ponad 8% Mieszkańców Gminy.

Tabela 5. Środowiskowa pomoc społeczna w Gminie Szczytniki w latach 2008-2012

	2008	2009	2010	2011	2012
Gospodarstwa domowe korzystające ze środowiskowej pomocy społecznej	170	228	220	212	173
Osoby w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej	495	624	660	671	555
Udział osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem	6,2	7,8	8,3	8,4	7,0

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

W 2012 r. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej realizował projekt pn. „LEPSZY START dofinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki (poddziałanie 7.1.1. Rozwój i upowszechnianie aktywnej integracji). Projekt miał na celu zwiększenie aktywności zawodowej oraz społecznej uczestników projektu zagrożonych wykluczeniem społecznym, korzystających z pomocy GOPS w Szczytnikach poprzez udział w zajęciach z psychologiem, doradcą zawodowym, prawnikiem oraz udział w szkoleniu w zakresie prawa jazdy kategorii B. W ramach ogólnej pomocy społecznej w 2013 r. w ramach działalności Gminnego

Projekt jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Ośrodka Pomocy Społecznej skorzystało 1030 osób z 306 rodzin.

2.2.6. Instytucje pozarządowe

Aktywność społeczną Mieszkańców Gminy należy ocenić jako przeciętną. W latach 2007-2012 liczba fundacji, stowarzyszeń i organizacji społecznych przypadająca na 10 tys. Mieszkańców nieznacznie wzrastała do roku 2010, ale nie zdołała zbliżyć się do analogicznych wartości w powiecie i województwie (tabela 6).

Tabela 6. Liczba fundacji, stowarzyszeń i organizacji społecznych na 10 tys. mieszkańców

Jednostka terytorialna	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Wielkopolskie	25	26	27	28	30	31
Powiat kaliski	25	26	27	28	29	30
Szczytniki	19	20	21	21	21	21

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Na terenie Gminy Szczytniki funkcjonują następujące instytucje pozarządowe:

Organizacje pozarządowe i stowarzyszenia:

- Ochotnicza Straż Pożarna w Szczytnikach,
- Ochotnicza Straż Pożarna w Iwanowicach,
- Ochotnicza Straż Pożarna w Głównicy,
- Ochotnicza Straż Pożarna w Joance,
- Ochotnicza Straż Pożarna w Kuczewoli,
- Ochotnicza Straż Pożarna w Krowicy Zawodniej,
- Ochotnicza Straż Pożarna w Radliczycach,
- Ochotnicza Straż Pożarna w Marcjanowie,
- Ochotnicza Straż Pożarna w Mroczkach Wielkich,
- Ochotnicza Straż Pożarna w Sobiesękach Drugich,
- Ochotnicza Straż Pożarna w Sobiesękach Trzecich,
- Ochotnicza Straż Pożarna w Stawie,
- Polski Komitet Pomocy Społecznej - Zarząd Gminny w Szczytnikach,
- Klub Sportowy "Szczyt" Szczytniki,
- Spółdzielnia Kółek Rolniczych Szczytniki,
- Zrzeszenie Producentów Rolnych "Prosna" w Szczytnikach.

Ważnymi organizacjami o charakterze lokalnym są Parafie Rzymsko-Katolickie. Na terenie Gminy Mieszkańcy przynależą do czterech Parafii: Szczytniki, Iwanowice, Staw i Rajsco (parafia z siedzibą w sąsiedniej gminie Opatówek obejmuje miejscowości: Marchwacz, Murowaniec, Krowica Zawodnia, Grab, Krowica Pusta, Kolonia Marchwacz, Trzęsów, Radliczyce i Gorzuchy). Wywierają one duży wpływ na życie kulturalne i świadomość społeczną parafian, którzy stanowią 99,9% mieszkańców Gminy.

Projekt jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

2.3. Gospodarka

2.3.1. Działalność gospodarcza

Przedsiębiorstwa na terenie Gminy to przede wszystkim mikroprzedsiębiorstwa (zatrudniające do 9 osób). Stanowią one 96,5% wszystkich podmiotów gospodarczych zarejestrowanych w REGON. Niecałe 3,04% stanowią małe przedsiębiorstwa, a średnie przedsiębiorstwa (0,46%), zatrudniające powyżej 50 osób, prezentuje tabela 7.

Tabela 7. Znaczące przedsiębiorstwa w Gminie Szczytniki w 2012 roku

Przedsiębiorstwa zatrudniające powyżej 50 osób
Ubojnia drobiu, Banasiewicz
Gminna Spółdzielnia w Radliczycach
Inne znaczące przedsiębiorstwa

Projekt jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Spółdzielnia Kółek Rolniczych w Szczytnikach
"Ruszczak" Handel, Ubezpieczenia, Nauka Jazdy Renata Nowaczyk-Ruszczak
"Salonik Krawiecki " Magdalena Skurczak
"PH i U" RYSZARD PRZYBYŁEK
"RAFART" RAFAŁ MIONGOWSKI
Magro Adam Łuczak
Centrum Rolnicze "AVENA"
Tomasz Żarnecki ELTOM
Agencja Ubezpieczeniowa AGNIESZKA, Łukasz Juszcak
Wypożyczalnia Przyczep Towarowo-Reklamowych "TRÓJKA", Łukasz Juszcak
Agnieszka Skurczak Domino
Andrzej Garncarek Blacharstwo i Mechanika Samochodowa
Andrzej Kliber Sklep Wielobranżowy
Andrzej Kupaj
Andrzej Słowik
Andrzej Sobański
Andrzej Suhecki
Aneta Szcześniak Fryzjerstwo Damsko-Męskie
Arkadiusz Chęćka Firma Handlowo-Uslugowa "BUKS"
AUTO-HANDEL Krzysztof Wietrzyk
Bartłomiej Kasprzak BIO-CAR Mechanika Pojazdowa
Baszczyńska - Zajęc Katarzyna Prywatna Praktyka Stomatologiczna
Beata Kucharska - Zakład Fryzjerski
Bider Marek M.B. Meble
Biernacki Andrzej
Bilach Mateusz
BUDMAR Marek Kij
Cebulski Jarosław
Chudaś Daniel Usługi Remontowo-Budowlane
Cierniak Mirosław P.H. " MIR-MAR"
Dariusz Krzywda P.H.U.DAR-GAZ
Dariusz Haładyn Firma Handlowo Uslugowa EKO-TERM
Dariusz Szuleta Instalatorstwo Elektryczne i Pomiary
Drewniak Dominik P.W. DOMDRE
DZIĘCIELSKI ROBERT FIRMA HANDLOWO USŁUGOWA EL-ROB
ELEKTRO-MIX Krzysztof Wojtaszek
Elżbieta Szczepaniak F.H. "DAWI"
Exodia Studio Christian Förster
FIRMA HANDLOWO-USŁUGOWA Robert Cuper
Firma Handlowa KA-REN Karol Józefiak
Firma RECOR Justyna Pietrucha-Braszak
Grzegorz Ostrowski F.W."OMEGA"
I-CAR Iwona Szczot
INSTAL-TEAM Daniel Wałęsa
INSTAL-TEAM PAWEŁ SZMAJDZIŃSKI
Janusz Jakubek Piekarnia "SEZAM"
Józef Militowski - PPHU: ARKAN"

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy Szczytniki

W roku 2012 w rejestrze REGON na terenie Gminy zarejestrowanych zostało ok. 430 podmiotów gospodarki narodowej, co stanowiło niecałe 7,3% podmiotów powiatu kaliskiego (tabela

Projekt jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

8). W Gminie dominującym sektorem gospodarki był handel hurtowy i detaliczny oraz naprawa pojazdów samochodowych. W 2012 r. 128 podmiotów gospodarczych i 123 osoby fizyczne wpisywały się w ten rodzaj działalności. W Gminie co trzeci podmiot gospodarczy i co trzecia osoba fizyczna zarejestrowane w REGON prowadziły działalność związaną z handlem i naprawami. Do dominujących branż można zaliczyć również budownictwo oraz rolnictwo.

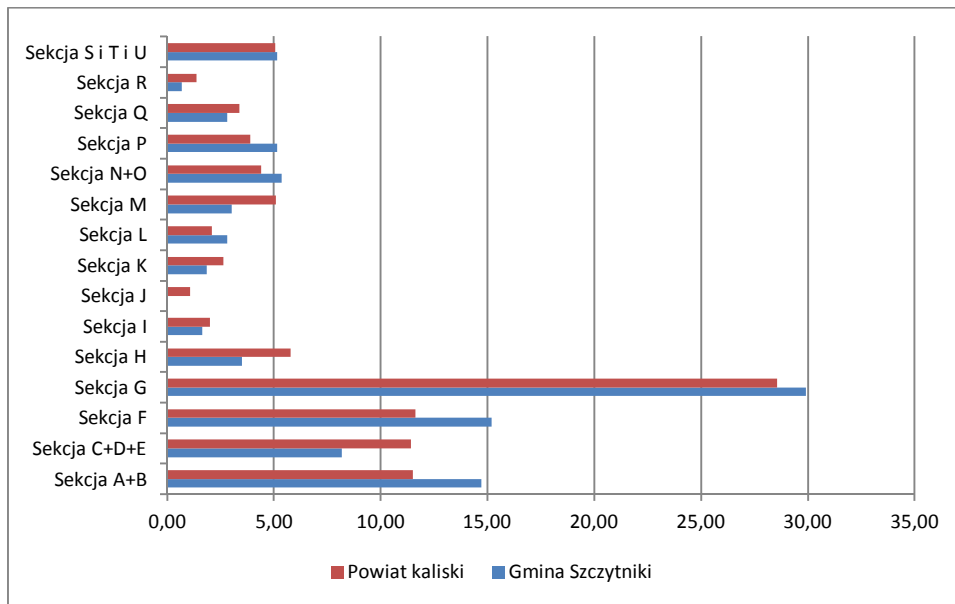
Tabela 8. Struktura działalności według branż

Branża	Liczba podmiotów gospodarczych wpisanych do rejestru REGON		Liczba osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą	
	liczba	%	liczba	%
Sekcja A+B: Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo, górnictwo i wydobywanie	63	14,7	61	17,3
Sekcja C+D+E: Przetwórstwo przemysłowe	35	8,2	32	9,1
Sekcja F: Budownictwo	65	15,2	65	18,4
Sekcja G: Handel hurtowy i detaliczny, naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle	128	29,9	123	34,8
Sekcja H: Transport i gospodarka magazynowa	15	3,5	15	4,2
Sekcja I: Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	7	1,6	6	1,7
Sekcja J: Informacja i komunikacja	0	0,0	0	0,0
Sekcja K: Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	8	1,9	8	2,3
Sekcja L: Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	12	2,8	1	0,3
Sekcja M: Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	13	3,0	11	3,1
Sekcja N+O: Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne oraz działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	23	5,4	7	2,0
Sekcja P: Edukacja	22	5,1	4	1,1
Sekcja Q: Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	12	2,8	9	2,5
Sekcja R: Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	3	0,7	0	0,0
Sekcja S i T i U: Pozostała działalność usługowa oraz gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników; gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby	22	5,1	11	3,1
RAZEM	428	100	353	100

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS na rok 2012

Ponad średnią powiatową w strukturze branż wyróżniał się udział budownictwa oraz handel hurtowy i detaliczny oraz naprawy, a także rolnictwo i administracja publiczna (rysunek 4). Wyraźnie mniejszy udział w strukturze branż w Gminie w porównaniu z powiatem zanotowano w takich sekcjach jak: przetwórstwo przemysłowe, transport i gospodarka magazynowa oraz działalność profesjonalna, naukowa i techniczna.

Projekt jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Rysunek 4. Procentowy udział podmiotów gospodarki narodowej prowadzących działalność gospodarczą wg rejestru REGON w powiecie kaliskim oraz w Gminie Szczytniki w roku 2012

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS na rok 2012

Wskaźnikiem świadczącym o poziomie przedsiębiorczości Mieszkańców jest liczba podmiotów gospodarki narodowej zarejestrowanych w systemie REGON w przeliczeniu na 10 tys. mieszkańców. Wyniósł on w Gminie w 2012 r. 537, co w porównaniu z wartością 714 w powiecie pozwala stwierdzić o wiele niższy poziom tej cechy u Mieszkańców Gminy. Podobną sytuację zaobserwować można analizując wskaźnik liczby nowo zarejestrowanych jednostek prowadzących działalność gospodarczą zarejestrowanych w rejestrze REGON na 10 tys. mieszkańców. Gmina osiągnęła w roku 2012 wynik 58, co stanowi wartość mniejszą od średniej powiatowej, która wynosi 67. Tak przeciętne wyniki z zakresu działalności gospodarczej świadczą o umiarkowanym klimacie inwestycyjnym i możliwościach, jakie stwarza Gmina dla nowych i istniejących firm.

2.3.2. Rynek pracy

W Gminie Szczytniki liczba osób bezrobotnych zwiększała się z roku na rok, przy czym liczba osób w wieku produkcyjnym wzrosła nieznacznie (tabela 9). Na 2012 rok w Gminie zarejestrowanych było 277 osób bezrobotnych. Porównując pierwszy rok z rokiem ostatnim analizowanego okresu tj. 2008-2012, liczba osób bezrobotnych zwiększyła się o 43%. Wzrastał również odsetek osób bezrobotnych przypadający na ludność w wieku produkcyjnym. Odsetek ten zwiększył się o 1,6 punktu procentowego, tj. z 3,8% do 5,5%. W ostatnim roku analizy, w porównaniu do roku początkowego, odsetek bezrobotnych mężczyzn był o prawie dwa punkty procentowe większy, natomiast odsetek bezrobotnych kobiet zwiększył się o 1,5 punktu procentowego. W 2012 r. liczba

Projekt jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

bezrobotnych kobiet była o 11 osób wyższa niż liczba bezrobotnych mężczyzn.

Tabela 9. Liczba osób bezrobotnych i osób w wieku produkcyjnym

	2008	2009	2010	2011	2012
Liczba osób w wieku produkcyjnym	4935	4971	4976	4986	5008
Liczba bezrobotnych ogółem w tym:	193	260	260	250	277
Mężczyźni	82	118	116	98	133
Kobiety	111	142	144	152	144
Liczba osób bezrobotnych przypadająca na ludność w wieku produkcyjnym (w %) w tym:	3,9	5,2	5,2	5,0	5,5
Mężczyźni	3,1	4,4	4,3	3,6	4,9
Kobiety	4,8	6,1	6,3	6,6	6,3

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z GUS

2.3.3. Rolnictwo

Na terenie gminy Szczytniki, na znacznym jej obszarze, występują w większości dobre i bardzo dobre gleby. Jedynie tylko w południowo-wschodniej i południowo-zachodniej części Gminy występują słabe gleby. Użytki rolne zajmują 88,3% powierzchni Gminy, w tym grunty orne zajmują 87,7%, natomiast pastwiska trwałe 3,5 %, łąki trwałe – 6,4%, sady – 2,4%. Grunty orne to w przeważającej części gleby wysokich klas bonitacyjnych, związane głównie z wysoczyzną. Wysoczyzny morenowe ze względu na korzystniejsze warunki glebowe, w przeważającym stopniu użytkowane są rolniczo. W obniżeniach dolinnych występują łąki i pastwiska.

Działalność rolniczą prowadzą indywidualne gospodarstwa rolne w liczbie 1284 (tabela 10). W Gminie większość stanowią gospodarstwa o powierzchni powyżej 1 ha. Występuje bardzo podobna liczba gospodarstw o powierzchni od 1 do 5 ha i od 5 do 10 ha. Razem stanowią one dwie trzecie wszystkich gospodarstw. Jedenaście procent stanowią gospodarstwa średniej wielkości tj. od 10-15 ha, a ich obszar stanowi 20% ogólnej powierzchni gospodarstw rolnych w Gminie. Najmniejsza liczba gospodarstw, to gospodarstwa duże powyżej 15 ha, jest ich ok. 7,5%, przy czym zajmują one jedną czwartą powierzchni wszystkich gospodarstw.

Tabela 10. Liczba i powierzchnia gospodarstw rolnych w Gminie Szczytniki

Wielkość	Liczba gospodarstw rolnych		Powierzchnia gospodarstw rolnych	
	szt.	%	w ha	w %
ogółem	1284	100	8931,76	100
do 1 ha włącznie	178	13,9	112,90	1,3
powyżej 1 ha	1106	86,1	8818,86	98,7
1 – 5 ha	435	33,9	1486,96	16,6

Projekt jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

5 – 10 ha	433	33,7	3318,45	37,2
10 – 15 ha	142	11,1	1817,57	20,3
> 15 ha	96	7,5	2195,88	24,6

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Powszechnego Spisu Rolnego na 2010 rok

Klasy bonitacyjne gleb oraz struktura gospodarstw mają kluczowy wpływ na uprawy roślinne na terenie Gminy. Rolnicy dysponują dobrą bazą do celów prowadzenia produkcji rolniczej w postaci obszernej zabudowy. Obecnie w strukturze upraw przeważają zboża (tabela 11). Systematycznie wzrasta też powierzchnia uprawianych warzyw na cele przetwórstwa (susze, soki, mrozonki), a powierzchnia tych upraw w 2010 r. stanowiła około 2,1% wszystkich zasiewów. Dość znaczną część upraw – 6% stanowią ziemniaki.

Tabela 11. Powierzchnia zasiewów upraw w Gminie Szczytniki

Powierzchnia zasiewów wybranych upraw		
	ha	%
ogółem	7372,22	100
zboża razem	6335,18	85,9
w tym, zboża podstawowe z mieszankami zbożowymi	6184,40	83,9
ziemniaki	454,44	6,2
uprawy przemysłowe	14,71	0,2
buraki cukrowe	12,31	0,2
rzepak i rzepik razem	0,00	0,0
strączkowe jadalne na ziarno razem	3,97	0,1
warzywa gruntowe	154,72	2,1

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Powszechnego Spisu Rolnego na 2010 rok

Lokalni rolnicy likwidują produkcję zwierzęcą, obecnie zaledwie około 43% producentów rolnych prowadzi produkcję zwierzęcą. Produkcja zwierzęca dotyczy głównie bydła i trzody chlewnej. Chowem trzody chlewnej zajmuje się 562 gospodarstw, a w 375 gospodarstwach zanotowano chów bydła (tabela 12).

Tabela 12. Liczba gospodarstw rolnych z wyszczególnieniem prowadzonego chowu zwierząt w Gminie Szczytniki

Liczba gospodarstw rolnych z wyszczególnieniem prowadzonej hodowli zwierząt	
bydło razem	375
bydło krowy	297
trzoda chlewna razem	562
trzoda chlewna lochy	468
konie	18
drób ogółem razem	469
drób ogółem drób kurzy	446

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Powszechnego Spisu Rolnego na 2010 rok

Projekt jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

2.4. Środowisko

2.4.1. Ochrona środowiska

Na terenie Gminy Szczytniki aktualnie nie występują żadne prawne formy ochrony przyrody tj. parki, rezerваты i użytki ekologiczne. Brak również obszarów związanych z programem Natura 2000, jednak najbliższy taki obszar znajduje się blisko Gminy, w odległości 5 km od jej północno-zachodniej części, i jest to obszar chronionego krajobrazu o nazwie „Dolina rzeki Swędrni”. Ustanowiony został Rozporządzeniem nr 68 Wojewody Kaliskiego z dnia 20 grudnia 1991 r., a w jego granicach wyznaczono mniejszy specjalny obszar ochrony siedlisk PLH 300034.

Na terenie Gminy, tereny leśne zajmują bardzo niewielką jej część, zaledwie 4,4% z całkowitej powierzchni. Porównując lesistość Gminy z lesistością Polski (29,2%), powiatu kaliskiego (20,2%) oraz wielkopolski (25,7%) jest to bardzo niewielki odsetek. Największe tereny leśne to Las Marchwacki leżący w północno-zachodniej części Gminy oraz lasy na południowym zachodzie. Przeważają tam siedliska borów i lasów mieszanych, z przewagą sosny i świerku oraz brzozy, czasami dębów i jesionów.

Tereny o wysokiej wartości przyrodniczej to parki podworskie, w których można znaleźć wiele gatunków roślin m.in. okazałe dęby, jesiony i lipy. Parki znajdują się w Iwanowicach, Szczytnikach Radliczycach i Marchwaczu, a niektóre drzewa znajdujące się w nich liczą sobie do 300 lat. Dwa z spośród ww. parków znajdują się w rejestrze zabytków i są to parki :

- w Marchwaczu - KL-IV-73/161/54 z dnia 07.09.1954r.
- w Szczytnikach - KL-III-880/5/74 z dnia 27.03.1974r.

W Gminie Szczytniki znajdują się trzy pomniki przyrody i są to dwa dęby szypułkowe i lipa drobnolistna, wszystkie z nich są w parku w Szczytnikach.

Niski poziom lesistości Gminy przyczynia się do tego, że nie występują na jej terenie chronione gatunki zwierząt. Gatunki, które tu występują to sarna, dzik, łoś, jeleń, lis, jenot, borsuk, i kuna. Większość fauny stanowi zwierzyna drobna: zające, bażanty, kuropatwy a wśród ptactwa gatunki tj. kaczka krzyżówka, czapla szara, kaczka czernica i kaczka głowienka. Miejscami lęgowymi dla wielu ptaków wodnych są Stawy Marchwackie (Krowica Zawodnia, Staw, Tymieniec, Lipka), na tych terenach występują gatunki takie jak łabędź niemy, błotniak stawowy, bąk, bączek, perkoz dwuczuby i perkoz rdzawoszyi. Ostoja ta nie jest objęta żadną prawną formą ochrony przyrody i ma znaczenie regionalne.

Projekt jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

2.4.2. Turystyka

Na terenie Gminy, w miejscowościach Lipka i Głównych znajdują się trzy gospodarstwa, które nastawione są na działalność agroturystyczną. Dwa z nich oferują także możliwość wędkowania na regularnie zarybianych stawach. Na stawach tych można obserwować wiele gatunków ptaków, które stanowią problem dla właścicieli stawów. Turyści mogą też skorzystać ze szkółki jeździeckiej, która znajduje się w miejscowości Lipka. Warte uwagi są cenne architektoniczne zabytki na terenie Gminy, z których warto wyróżnić kościół w Iwanowicach czy pałac Niemojowskich wraz z parkiem w Marchwacu, wzorowany na warszawskich Łazienkach a stanowiący obecnie własność prywatną.

W trakcie opracowywania jest także szlak turystyczny w ramach współpracy Lokalnych Grup Działania: LGD 7 Kraina Nocy i Dni i LGD Długosz Królewski. Szlak ten, o nazwie „Szlakiem Dębów i Paproci”, został wyznaczony na odcinku ok. 200 km i przebiega przez wszystkie trzynaście gmin należących do obu Grup. Walorem przygotowanej trasy będzie możliwość poznania zasobów naturalnych regionu oraz krajobrazów. Udostępnienie sieci szlaków rowerowych sprzyjać będzie również popularyzacji zdrowego stylu życia wśród mieszkańców okolicznych miejscowości, poprzez wykorzystanie roweru jako przykład aktywnego wypoczynku.

2.5. Infrastruktura techniczna

2.5.1. Drogi i mała infrastruktura

Gmina ma dobre powiązanie komunikacyjne z pozostałymi regionami Polski. Główną arterią komunikacyjną w Gminie jest droga krajowa nr 12 prowadząca z przejścia granicznego z Niemcami (Łęknica) do przejścia granicznego z Ukrainą (Dorohusk). Droga ta przebiega przez Gminę z północnego zachodu na południowy wschód i dzieli Gminę na część północną i południową. Przez teren Gminy przebiega 7km odcinek tej drogi w bezpośrednim sąsiedztwie trzech jednostek osadniczych: Marchwacz, Szczytniki i Popów. Układ drogowy gminy uzupełniają drogi powiatowe oraz drogi gminne.

Na terenie Gminy w 2012 r. było ok. 98km dróg gminnych, z czego ponad 53% miała utwardzoną nawierzchnię (tabela 13). Stan dróg ogólnie określić można jako dobry. Część dróg gminnych wymaga modernizacji - drogi nieutwardzone przewidziane są do utwardzenia. Na terenie Gminy zlokalizowanych jest ok. 43km dróg powiatowych, 98 km dróg gminnych oraz ok. 55 km dróg wewnętrznych. Nie występują drogi wojewódzkie.

Projekt jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Tabela 13. Długość w km i stan dróg gminnych w Gminie Szczytniki w 2012 r.

	Rodzaj nawierzchni				
	razem	bitumiczna	betonowa	Tłuczniowa	gruntowa
Drogi gminne	98	76,7	1	7,5	12,8

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z UG Szczytniki

Lokalizacja Gminy w sąsiedztwie Kalisza z dostępnością czasową do jego centrum wynoszącą ok. 20 - 30 min. pozwala na sprawne przemieszczanie się w sposób pośredni (przez Kalisz) na duże odległości (w skali województwa i kraju, a także w ruchu międzynarodowym). W zakresie osobowego transportu zbiorowego Gminę obsługują linie komunikacji autobusowej PKS oraz prywatny przewoźnik. Na terenie Gminy jeździ autobus szkolny, który dowozi i odwozi dzieci z terenu Gminy do gimnazjum i szkoły podstawowej. Połączenie pomiędzy gminami jest realizowane kilka razy dziennie.

W północnej części Gminy przebiega linia kolejowa relacji Wrocław – Łódź przez Kalisz i Sieradz. W miejscowości Radliczyce znajduje się stacja kolejowa.

Na terenie Gminy przy drodze krajowej umiejscowione jest 1,8km chodników, wzdłuż dróg powiatowych przebiega 6,5 km, a wzdłuż dróg gminnych 300m chodnika.

2.5.2. Wodociągi i kanalizacja

Wszyscy Mieszkańcy Gminy mają dostęp do sieci wodociągowej, jej długość w 2012 r. wynosiła 163,8,1 km (tabela 14). Stacje uzdatniania wody znajdują się w pięciu miejscowościach:

- Szczytniki,
- Iwanowice,
- Radliczyce,
- Staw,
- Mroczy Wielkie.

Długość sieci wodociągowej w 2012 r. wynosiła 163,8 km a przyłączonych było 1624 budynków mieszkalnych, zużycie wody na 1 mieszkańca wynosiło 37,7 m³.

W Gminie istnieje oczyszczalnia ścieków typu Lemna w Popowie oddana do użytku w 2002 r. o przepustowości 200m³/dobę. W system kanalizacji zostały wyposażone trzy wsie: Szczytniki (ok. 70%), Popów (ok. 70%) i Kuczewola (ok. 50%). Długość sieci kanalizacyjnej na koniec 2012 r. wynosiła 16,4 km, a liczba przyłączy wynosiła 259 (dane Urzędu Gminy w Szczytnikach). Z czego wynika, że 10% Mieszkańców Gminy korzysta z instalacji kanalizacyjnej. Na pozostałym obszarze ścieki gromadzone są w zbiornikach bezodpływowych. Oczyszczalnia gminna przyjmuje ścieki dowożone. Ścieki wywożone są z szamb do miejsc unieszkodliwiania przez czterech koncesjonowanych przewoźników z Kalisza, Opatówka i Koźminka. Planowana jest budowa przydomowych oczyszczalni ścieków na

Projekt jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

terenie miejscowości mieszczących się w obrębach geodezyjnych Krowica Pusta i Iwanowice.

Tabela 14. Korzystający z urządzeń sieciowych w % ogółu ludności

	Długość sieci w km						Korzystający z urządzeń sieciowych w % ogółu ludności					
	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2007	2008	2009	2010	2011	2012
wodociąg	158,4	158,4	158,4	163,8	165,6	167,4	76,2	76,4	76,6	76,9	77,1	77,4
kanalizacja	16,4	16,4	16,4	16,4	16,4	16,4	10,0	10,0	10,0	10,0	10,4	10,4

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS i danych UG Szczytniki

2.5.3. Gospodarka odpadami

Gmina realizuje postanowienia, które znajdują się w znowelizowanej ustawie o utrzymaniu porządku i czystości w gminach. Posiada Plan Gospodarki Odpadami oraz Regulamin Utrzymania Czystości i Porządku na terenie Gminy. Na terenie Gminy jest prowadzona selektywna zbiórka odpadów. Wywozem odpadów poza teren Gminy zajmuje się koncesjonowany przewoźnik. Gmina jest członkiem Związku Komunalnego Gmin „Czyste Miasto, Czysta Gmina”. Odbiorem i zagospodarowaniem odpadów komunalnych z terenów Gminy zajmuje się Przedsiębiorstwo Oczyszczania Miasta EKO Sp. z o.o. z Kalisza.

Na terenie Gminy istniało gminne składowisko odpadów w miejscowości Pośrednik położonym w odległości około 5,5 km na południowy zachód od miejscowości Szczytniki, które zostało zamknięte decyzją starosty z 2012 r. i poddane rekultywacji. Całkowita powierzchnia składowiska wynosiła 1,45 ha (dwie kwatery). Składowisko to eksploatowane było od 1999 r. Na terenie Gminy wytwarzane są głównie odpady komunalne. Skład tych odpadów charakteryzuje się mniejszym udziałem materii organicznej i papieru zagospodarowywanych we własnym zakresie, a większej zawartości tworzyw sztucznych i szkła.

2.5.4. Energetyka i gazownictwo

Wszyscy mieszkańcy Gminy mają możliwość korzystania z sieci energetycznej. Przez teren Gminy przebiegają, linie średniego napięcia 15kV ze stacjami transformatorowymi 15/0,4kV oraz linie niskiego napięcia, głównie napowietrzne.

Na terenie Gminy nie istnieje sieć gazociągowa, Mieszkańcy korzystają z wymiennych butli z gazem technicznym.

2.5.5. Informatyzacja

Zarówno Urząd Gminy, szkoły, przedszkola oraz Gminny Ośrodek Kultury i Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej są z informatyzowane w stopniu dobrym – wyposażone w komputery klasy PC

Projekt jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

oraz zaplecze serwerowe. Na każdym szczeblu stosowane jest odpowiednie oprogramowanie służące realizacji celów danego podmiotu. Teren Gminy jest pokryty w całości zasięgiem sieci GSM głównych operatorów komórkowych w Polsce. Dostęp mieszkańców do sieci Internet realizowany jest przez dostawców lokalnych oferujących swoje usługi drogą radiową oraz dostawców ogólnokrajowych oferujących podłączenie do sieci drogą kablową.

3. Analiza SWOT

Do identyfikacji atutów i słabości Gminy Szczytniki wykorzystano analizę SWOT. Narzędzie to umożliwiło wskazanie mocnych i słabych stron Gminy oraz szans i zagrożeń wynikających z czynników zewnętrznych mających swoje źródło poza Gminą. Czynniki, które kształtują sytuację Gminy można podzielić na dwie grupy kryteriów. Pierwsza z nich identyfikuje czynniki na podstawie miejsca powstania lub miejsca występowania. Można wyróżnić czynniki, które zlokalizowane są na terenie Gminy i wynikają z jej potencjału endogenicznego oraz takie, na które Gmina nie ma wpływu. Na oddziaływania tego pierwszego typu Gmina ma wpływ, choć wyjątkami o bardzo niewielkiej możliwości modyfikacji są np. środowisko naturalne czy ukształtowanie terenu ściśle związane z lokalizacją. Czynniki egzogeniczne pozostają poza bezpośrednim wpływem Gminy i swoje źródło mają w bliższym i dalszym otoczeniu. Drugą grupą kryteriów jest charakter oddziaływania – pozytywny lub negatywny.

Analiza SWOT jest popularnym narzędziem analitycznym, który za zadanie ma przede wszystkim uporządkować informacje. Jest używana powszechnie we wszystkich obszarach planowania strategicznego, jako pierwszy etap planowania gromadzący dane. W procesie przygotowania Strategii analizę SWOT zastosowano w czterech obszarach: społeczeństwo, gospodarka, infrastruktura i środowisko. Dane zostały opracowane na podstawie materiałów zebranych podczas spotkania strategicznego, które odbyło się w Urzędzie Gminy Szczytniki w dniu 17 lutego 2014 r. Zgromadzone informacje przedstawiono poniżej.

Projekt jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Tabela 15 Analiza SWOT dla obszaru społeczeństwo

SPOŁECZEŃSTWO	
Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> • Wzrastający poziom wykształcenia Mieszkańców Gminy • Wzrost liczby Mieszkańców w wieku produkcyjnym • Rosnąca świadomość społeczna • Dobra baza edukacyjna • Pracowitość Mieszkańców • Działalność lokalnych organizacji (Koła Gospodyń Wiejskich, Ochotnicze Straże Pożarne, itp.) • Mobilność i elastyczność zawodowa młodych Mieszkańców • Otwartość władz gminnych na dialog społeczny • Szeroki wachlarz wydarzeń kulturalnych • Udział w działaniach tworzących Aglomerację Kalisko-Ostrowską • Działalność w „LGD Długosz Królewski” 	<ul style="list-style-type: none"> • Spadek liczby Mieszkańców • Niedostosowanie umiejętności zawodowych Mieszkańców do ofert generowanych przez rynek pracy • Małe zaangażowanie w życie społeczne w Gminie • Brak dostatecznego zabezpieczenia medycznego • Utrudniony dostęp do lekarzy specjalistów • Słabe połączenia komunikacyjne • Brak zainteresowania młodych ludzi życiem lokalnym • Ograniczenia finansowe dla rozwoju Lokalnych Grup Działania • Odpyływanie młodzieży do zachodnich krajów europejskich • Wąska oferta miejsc spędzania wolnego czasu dla dzieci i młodzieży • Niska aktywność w partnerstwie zagranicznym umożliwiającą współpracę w obszarze kultury, edukacji i folkloru • Zły stan obiektów zabytkowych spowodowany zaniechaniem ich remontów przez właścicieli prywatnych
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> • Możliwość pozyskania zewnętrznych środków finansowych (Unia Europejska, Mechanizm Norweski, itp.) • Wzrost poziomu wykształcenia • Upowszechnianie współpracy międzygminnej lokalnych grup (powiatowa, krajowa) • Promowanie postaw przedsiębiorczych • Deklarowana polityka prorodzinna państwa • Upowszechnienia wychowania przedszkolnego • Europejska mobilność • Możliwość współpracy instytucjonalnej w ramach projektów międzynarodowych 	<ul style="list-style-type: none"> • Sytuacja demograficzna w kraju • Starzejące się społeczeństwo • Nasilający się proces emigracji • Zubożenie społeczności utrzymującej się z działalności rolniczej • Odchodzenie od tradycyjnych norm społecznych • Pogarszający się stan zdrowia społeczeństwa (choroby cywilizacyjne)

Źródło: opracowanie własne

Projekt jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Tabela 16. Analiza SWOT dla obszaru gospodarka

GOSPODARKA	
Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> • Działalność rolnicza, w szczególności warzywnictwo i ogrodnictwo • Stawy hodowlane • Edukacja zawodowa młodzieży • Niskie ceny gruntów • Przyjazna polityka Władz otwarta na nowe inwestycje • Czyste środowisko naturalne • Bliskość Kalisza, jako miejsca pracy Mieszkańców Gminy • Położenie w obszarze funkcjonalnym Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej • Współpraca w ramach partnerstw na rzecz aktywizacji gospodarczej • Linia kolejowa relacji Wrocław – Łódź 	<ul style="list-style-type: none"> • Mała liczba dużych przedsiębiorstw • Zły stan dróg • Utrudniony dostęp do szybkiego Internetu • Duża odległość do dużych ośrodków miejskich • Zjawisko bezrobocia wśród młodych ludzi • Słaba jakość gleb • Duże rozdrobnienie gospodarstw • Nieefektywne małoobszarowe gospodarstwa rolne • Gleby o niskiej bonitacji • Słabo rozwinięta baza gastronomiczna • Brak strategicznych inwestorów tworzących wiele miejsc pracy • Brak systemu wspierania małej i średniej przedsiębiorczości • Strefa aktywizacji gospodarczej skupia się wzdłuż drogi nr 12 (Kalisz-Sieradz)
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> • Możliwość pozyskania zewnętrznych środków finansowych (Unia Europejska, Mechanizm Norweski, itp.) • Szkolenia dla przedsiębiorców • Tworzenie stref ekonomicznych i programów aktywizacyjnych • Wzrost poziomu edukacji oraz jej dostosowanie do potrzeb rynku pracy • Rozwój „małej przedsiębiorczości” • Rozwój działów specjalnych w rolnictwie • Rozwój agroturystyki • Działania integrujące przestrzeń obszarów funkcjonalnych aglomeracji w kraju • Procesy modernizacyjne w PKP S.A. 	<ul style="list-style-type: none"> • Problemy małych gospodarstw rolnych • Odptyw kapitału zagranicznego do innych krajów Unii Europejskiej lub poza Europę • Niestabilna sytuacja polityczna Europy Wschodniej • Brak aktywności młodego pokolenia • Migracja ludzi młodych • Niska opłacalność produkcji rolnej • Problem marginalizacji terenów peryferyjnych • Postępujące zjawisko ubożenia wsi na terenie kraju • Rosnące bezrobocie w skali kraju

Źródło: opracowanie własne

Projekt jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Tabela 17. Analiza SWOT dla obszaru infrastruktura

INFRASTRUKTURA	
Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> • Dobra baza placówek oświatowych • Dobry stan techniczny budynków infrastruktury społecznej • Szybko rozwijająca się sieć kanalizacyjna i przydomowe oczyszczalnie ścieków • Dobrze rozbudowana sieć wodociągowa • Dobrze rozwinięta sieć dróg • Dobrze rozwinięta sieć linii elektroenergetycznych • Brak instalacji intensywnie zanieczyszczających atmosferę • Aktywność Gminy w zakresie infrastruktury ochrony środowiska (np. przystąpienie do Związku Komunalnego) • Rozwijająca się sieć światłowodowa • Dobrze rozwinięta baza rekreacyjna (place zabaw, boiska) • Przygotowanie planistyczne Urzędu Gminy • Rozwijająca się infrastruktura wytwarzania energii odnawialnej (elektrownie wiatrowe) 	<ul style="list-style-type: none"> • Zły stan techniczny dróg gminnych • Brak ścieżek rowerowych • Mała liczba punktów oświetleniowych wzdłuż dróg i ulic • Brak sieci gazowej • Duże rozproszenie zabudowy • Brak ekonomicznego uzasadnienia budowy sieci gazowej • Braki w infrastrukturze kanalizacyjnej
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> • Możliwość pozyskania zewnętrznych środków finansowych (Unia Europejska, Mechanizm Norweski, itp.) • Rozwój przedsiębiorczości związany z nowoczesnymi technologiami • Regulacje prawne gospodarki odpadami komunalnymi • Projekt „Szerokopasmowa Wielkopolska” 	<ul style="list-style-type: none"> • Wzrost tranzytu • Wzrost kosztów budowy i utrzymania infrastruktury oraz jej szybkie zużywanie się • Brak ekonomicznego uzasadnienia inwestycji infrastrukturalnych • Protesty społeczności związane z budową farm wiatrowych • Spadek znaczenia transportu kolejowego

Źródło: opracowanie własne

Projekt jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Tabela 18. Analiza SWOT dla obszaru środowisko

ŚRODOWISKO	
Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> • Brak uciążliwego przemysłu • Działania zwiększające świadomość ekologiczną dzieci i młodzieży • Dobry stan infrastruktury odprowadzania i oczyszczania ścieków • Wydajne stacje uzdatniania wody • Instalacje do produkcji energii odnawialnej • Dobry stan infrastruktury odprowadzania i oczyszczania ścieków • Nieskażone środowisko 	<ul style="list-style-type: none"> • Brak kompleksowej infrastruktury kanalizacyjnej • Pokrywa azbestowa niektórych zabudowań • Wysokoemisyjne indywidualne systemy grzewcze • Niedostateczna informacja o możliwości pozyskiwania środków zewnętrznych związanych z ochroną środowiska
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> • Możliwość pozyskania zewnętrznych środków finansowych (Unia Europejska, Mechanizm Norweski, itp.) • Rozwój idei wytwarzania energii odnawialnej • Zmiana przepisów • Programy Oczyszczania Kraju z Azbestu • Możliwość pozyskania dofinansowania do modernizacji indywidualnych systemów grzewczych • Przepisy unijne w zakresie energetyki ze źródeł odnawialnych 	<ul style="list-style-type: none"> • Niefrasobliwe gospodarowanie odpadami (dzikie wysypiska) • Wielkie fermy hodowlane • Kłusownictwo leśne i wodne • Palenie odpadów • Degradacja środowiska wraz z działalnością gospodarczą

Źródło: opracowanie własne

Projekt jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

4. Wizja

K
O
M
U
I E
N R K
P N W F O O
R I A R D L E
Z P K R A Z O D
E R A Z S I G U
S Z C Z Y T N I K I
T E J D W R A A A N
R D A R N U C T
Z S O I K J E
E I W C T A G
Ń Ę I T U R
B E W R A
I O A C
O R J
C A
Z
O
Ś
Ć

31

Szczytniki to Gmina o atrakcyjnej i bezpiecznej przestrzeni służącej mieszkańcom. Lokalni przedsiębiorcy wykorzystują walory tutejszych okolic bazując na rozwiniętej infrastrukturze. Gmina Szczytniki należy do Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej dzięki powiązaniom skupiającym się wokół funkcji produkcji rolniczej, w szczególności warzywnictwa. Mieszkańcy Gminy, niezależnie od wieku, tworzą zintegrowaną społeczność, która kreuje przyjazne miejsce do zamieszkania.

5. Cele

5.1. Schemat celów

Projekt jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

1. Aktywny kapitał ludzki	2. Rozwinięta infrastruktura	3. Stabilna gospodarka
1.1. Wzrost zaangażowania społecznego i przeciwdziałanie wykluczeniu cyfrowemu	2.1. Poprawa jakości infrastruktury drogowej	3.1. Zwiększenie atrakcyjności inwestycyjnej
1.1.1. Wzbogacenie oferty kulturalnej o elementy oparte na lokalnej tradycji	2.1.1. Modernizacja dróg gminnych	3.1.1. Tworzenie korzystnych warunków do rozwoju przedsiębiorczości
1.1.2. Wzmocnienie współpracy z organizacjami integrującymi działania kulturalne (KGW, OSP, NGO, GOK, Biblioteka)	2.1.2. Modernizacja i budowa chodników oraz ścieżek rowerowych	3.1.2. Promowanie współpracy z NGO, innymi gminami oraz partnerami zagranicznymi w celu rozwijania i promowania działalności gospodarczej
1.1.3. Przeciwdziałanie wykluczeniu cyfrowemu	2.1.3. Modernizacja i budowa nowych fragmentów systemu oświetleniowego	3.1.3. Nawiązanie współpracy w ramach partnerstw instytucjonalnych oraz uczestnictwo w projektach wspierających rozwój lokalny i regionalny
1.2. Promowanie zdrowego stylu życia i zwiększenie stanu świadomości i kultury zdrowotnej Mieszkańców	2.1.4. Działanie wspierające wzrost dostępności komunikacyjnej w ramach Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych	3.1.3. Aktywizacja osób bezrobotnych
1.2.1. Wzrost jakości świadczonych usług medycznych w gminie	2.2. Poprawa jakości infrastruktury sieciowej	3.1.4. Aktywizacja gospodarcza terenów wzdłuż drogi krajowej nr 12
1.2.2. Poprawa stanu zdrowia Mieszkańców Gminy	2.2.1. Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków	3.2. Wzrost konkurencyjności produktów i usług na rynku lokalnym
1.2.3. Wspieranie działań prowadzących do aktywnego spędzania wolnego czasu i organizacja imprez sportowych	2.2.2. Rozbudowa istniejącej oczyszczalni i systemu kanalizacyjnego	3.2.1. Promowanie postaw przedsiębiorczych wśród najmłodszych Mieszkańców Gminy
1.2.4. Promowanie regionalnych produktów spożywczych i zdrowego odżywiania	2.2.3. Modernizacja sieci wodociągowej oraz istniejących stacji uzdatniania wody	3.2.2. Stworzenie nowych produktów i usług o charakterze lokalnym
1.2.5. Zwiększenie świadomości ekologicznej mieszkańców	2.3. Modernizacja infrastruktury Społecznej	3.2.3. Wsparcie działalności rolniczej z naciskiem na specjalizacje rolnicze (szkolenia, punkty doradcze)
1.2.6. Wzbogacenie oferty spędzania wolnego czasu dla dzieci i osób starszych	2.3.1. Poprawa jakości infrastruktury sportu i rekreacji	3.2.4. Stworzenie dogodnych warunków do prowadzenia nieuciążliwej działalności produkcyjnej
1.2.7. Aktywizacja osób starszych, niepełnosprawnych i wykluczonych społecznie	2.3.2. Modernizacja świetlic wiejskich	
1.3. Zwiększenie atrakcyjności oferty edukacyjnej i jej dostosowanie do potrzeb rynkowych	2.3.3. Termomodernizacja obiektów użyteczności publicznej	
1.3.1. Wzmacnianie kompetencji społecznych młodych Mieszkańców Gminy	2.3.4. Modernizacja infrastruktury szkolnych i przedszkolnych jednostek edukacyjnych	
1.3.2. Poprawa jakości kształcenia	2.4. Poprawa ładu przestrzennego oraz wzrost poczucia bezpieczeństwa mieszkańców	
1.3.3. Wykorzystywanie Internetu i nowoczesnych technik nauczania w procesie kształcenia młodzieży	2.4.1. Ochrona ładu przestrzennego dotycząca zachowania tożsamości kulturowej regionu w aspekcie urbanistycznym i architektonicznym	
1.3.4. Organizacja systemu zajęć sportowych dla dzieci i młodzieży wypracowanych w związkach sportowych. Rozszerzenie oferty	2.4.2. Aktywizowanie mieszkańców w zakresie dbałości o estetykę domów i ich otoczenia.	

Projekt jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

zagospodarowania czasu wolnego dzieci i młodzieży		
1.4. Poprawa sprawności działania administracji publicznej	2.4.3. Dostosowanie do potrzeb osób niepełnosprawnych budynków użyteczności publicznej	
1.4.1. Cyfryzacja Urzędu Gminy i wzrost dostępności usług publicznych drogą internetową	2.4.4. Usunięcie azbestu z pokryć dachowych	
1.4.2. Szkolenia kompetencyjne dla pracowników administracji publicznej	2.4.5. Poprawa bezpieczeństwa przeciwpożarowego przez doposażenie OSP	
1.4.3. Nawiązanie współpracy w ramach partnerstw instytucjonalnych oraz uczestnictwo w projektach wspierających rozwój lokalny i regionalny	2.4.6. Remont budynków gminnych zasobów mieszkaniowych	
	2.4.7. Renowacja stawów wodnych	
	2.4.8. Likwidacja dzikich wysypisk śmieci	
	2.5. Wsparcie rozbudowy infrastruktury społeczeństwa informacyjnego oraz budowa instalacji odnawialnych źródeł energii	
	2.5.1. Budowa infrastruktury zwiększającej dostęp do Internetu w ramach projektu „Szerokopasmowa Wielkopolska”	
	2.5.2. Wsparcie realizacji projektów związanych z odnawialnymi źródłami energii	
	2.5.3. Wspieranie działań zmierzających do wykorzystania OZE	

Projekt jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

5.2. Komplementarność celów

Wśród celów, jakie zostały wyodrębnione do realizacji w Gminie Szczytniki znajdują się cele w stosunku do siebie komplementarne (tabela 19). Komplementarność celów jest cechą pozwalającą na to, by podejmowane działania niosły za sobą racjonalne wydatkowanie środków, a także możliwość uzyskania dodatkowych korzyści przez beneficjentów na różnych etapach realizacji Strategii. Komplementarność celów przyczynia się do oszczędności środków i czasu, ułatwia realizację zadań, zwiększa użyteczność usług, a także wpływa na generowanie dodatkowych i trwalszych produktów i rezultatów.

Tabela 19. Komplementarność celów w Strategii Rozwoju Gminy Szczytniki na lata 2014-2020

1.1.2.	Wzmocnienie współpracy z organizacjami integrującymi działania kulturalne (KGW, OSP, NGO, GOK, Biblioteka)	1.2.6.	Wzbogacenie oferty spędzania wolnego czasu dla dzieci i osób starszych
1.1.3.	Przeciwdziałanie wykluczeniu cyfrowemu	1.4.1.	Cyfryzacja Urzędu Gminy i wzrost dostępności usług publicznych drogą internetową
		2.5.1.	Budowa infrastruktury zwiększającej dostęp do Internetu w ramach projektu „Wielkopolska Sieć Szerokopasmowa”
1.2.3.	Wspieranie działań prowadzących do aktywnego spędzania wolnego czasu i organizacja imprez sportowych	1.3.4.	Organizacja systemu zajęć sportowych dla dzieci i młodzieży umocowanych w związkach sportowych. Rozszerzenie oferty zagospodarowania czasu wolnego dzieci i młodzieży
		2.1.2.	Modernizacja i budowa chodników oraz ścieżek rowerowych
		2.3.1.	Poprawa jakości infrastruktury sportu i rekreacji
1.2.4.	Promowanie regionalnych produktów spożywczych i zdrowego odżywiania	3.2.2.	Stworzenie nowych produktów i usług o charakterze lokalnym
1.2.5.	Zwiększenie świadomości ekologicznej mieszkańców	2.4.2.	Aktywizowanie mieszkańców w zakresie dbałości o estetykę domów i ich otoczenia
		2.4.4.	Usunięcie azbestu z pokryć dachowych
		2.4.8.	Likwidacja dzikich wysypisk śmieci
1.2.6.	Wzbogacenie oferty spędzania wolnego czasu dla dzieci i osób starszych	1.1.2.	Wzmocnienie współpracy z organizacjami integrującymi działania kulturalne (KGW, OSP, NGO, GOK, Biblioteka)
1.2.7.	Aktywizacja osób starszych, niepełnosprawnych i wykluczonych społecznie	2.4.3.	Dostosowanie do potrzeb osób niepełnosprawnych budynków użyteczności publicznej
1.3.1.	Wzmacnianie kompetencji społecznych młodych Mieszkańców Gminy	3.1.3.	Aktywizacja osób bezrobotnych
		3.2.1.	Promowanie postaw przedsiębiorczych wśród najmłodszych Mieszkańców Gminy
		2.5.1.	Budowa infrastruktury zwiększającej dostęp do Internetu w ramach projektu

Projekt jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

			„Wielkopolska Sieć Szerokopasmowa”
1.3.2.	Poprawa jakości kształcenia	2.5.1.	Budowa infrastruktury zwiększającej dostęp do Internetu w ramach projektu „Wielkopolska Sieć Szerokopasmowa”
1.3.3.	Wykorzystywanie Internetu i nowoczesnych technik nauczania w procesie kształcenia młodzieży	2.5.1.	Budowa infrastruktury zwiększającej dostęp do Internetu w ramach projektu „Wielkopolska Sieć Szerokopasmowa”
1.3.4.	Organizacja systemu zajęć sportowych dla dzieci i młodzieży umocowanych w związkach sportowych. Rozszerzenie oferty zagospodarowania czasu wolnego dzieci i młodzieży	1.2.3.	Wspieranie działań prowadzących do aktywnego spędzania wolnego czasu i organizacja imprez sportowych
		2.1.2.	Modernizacja i budowa chodników oraz ścieżek rowerowych
		2.3.1.	Poprawa jakości infrastruktury sportu i rekreacji
1.4.3.	Nawiązanie współpracy w ramach partnerstw instytucjonalnych oraz uczestnictwo w projektach wspierających rozwój lokalny i regionalny	3.1.2.	Promowanie współpracy z NGO, innymi gminami oraz partnerami zagranicznymi w celu rozwijania i promowania działalności gospodarczej
2.1.2.	Modernizacja i budowa chodników oraz ścieżek rowerowych	2.3.1.	Poprawa jakości infrastruktury sportu i rekreacji
		1.2.3.	Wspieranie działań prowadzących do aktywnego spędzania wolnego czasu i organizacja imprez sportowych
2.3.1.	Poprawa jakości infrastruktury sportu i rekreacji	2.1.2.	Modernizacja i budowa chodników oraz ścieżek rowerowych
		1.2.3.	Wspieranie działań prowadzących do aktywnego spędzania wolnego czasu i organizacja imprez sportowych
		1.3.4.	Organizacja systemu zajęć sportowych dla dzieci i młodzieży umocowanych w związkach sportowych. Rozszerzenie oferty zagospodarowania czasu wolnego dzieci i młodzieży
2.4.2.	Aktywizowanie mieszkańców w zakresie dbałości o estetykę domów i ich otoczenia	1.2.5.	Zwiększenie świadomości ekologicznej mieszkańców
		2.4.4.	Usunięcie azbestu z pokryć dachowych
		2.4.8.	Likwidacja dzikich wysypisk śmieci
2.4.3.	Dostosowanie do potrzeb osób niepełnosprawnych budynków użyteczności publicznej	1.2.7.	Aktywizacja osób starszych, niepełnosprawnych i wykluczonych społecznie
2.5.2.	Wsparcie realizacji projektów związanych z odnawialnymi źródłami energii	3.2.4.	Stworzenie dogodnych warunków do prowadzenia nieuciążliwej działalności produkcyjnej

Źródło: opracowanie własne

5.3. Spójność celów

Cele wyznaczone do zrealizowania w ramach Strategii Rozwoju Gminy Szczytniki na lata 2014-2020 zostały sformułowane jako wyraz potrzeb i postulatów zgłoszonych przez Mieszkańców Gminy i swoją formą realizują zamierzenia nowej polityki regionalnej. Niemniej jednak nie pozostają

Projekt jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

one bez związku z ustaleniami dokonanymi w dokumentach strategicznych Polski i Unii Europejskiej. Analiza spójności celów Strategii Rozwoju Gminy Szczytniki na lata 2014-2020 z celami zawartymi w *Strategii Rozwoju Kraju 2020*, *Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego 2010-2020* oraz *Strategii Europy 2020* wykazała, że znaczna większość celów jest zbieżna (tabela 20). Spójność celów wykazało również porównanie z dokumentami strategicznymi samorządu wojewódzkiego tj. *Strategią Województwa Wielkopolskiego do 2020 roku*, projektem *Wielkopolskiego Regionalnego Programu Operacyjnego na lata 2014-2020 ver. 9.0* oraz projektem *Strategii Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej (wersja z dnia 24 marca 2014 r.)* (tabela 21).

Tabela 20. Spójność celów Gminy Szczytniki z zewnętrznymi dokumentami strategicznymi

1. AKTYWNY KAPITAŁ LUDZKI				
		Strategia Rozwoju Kraju 2020	Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2010 - 2020	Strategia Europa 2020
1.1	Wzrost zaangażowania społecznego i przeciwdziałanie wykluczeniu cyfrowemu	I.3.2. Rozwój kapitału społecznego III.2.1. Podnoszenie jakości i dostępności usług publicznych II.5.1. Zapewnienie powszechnego dostępu do Internetu III.1.1. Zwiększenie aktywności osób wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem społecznym	1.3.1. Rozwój kapitału intelektualnego, w tym kapitału ludzkiego i społecznego 2.2. Wspieranie obszarów wiejskich o najniższym poziomie dostępu mieszkańców do dóbr i usług warunkujących możliwości rozwojowe: 2.2.5. Usługi kulturalne	1. Inteligentny rozwój – gospodarka oparta na wiedzy i innowacji
1.2	Promowanie zdrowego stylu życia i zwiększenie stanu świadomości i kultury zdrowotnej Mieszkańców	III.2.1. Podnoszenie jakości i dostępności usług publicznych III.1.1. Zwiększenie aktywności osób wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem społecznym II.4.1. Zwiększanie aktywności zawodowej II.6.4. Poprawa stanu środowiska	2.2. Wspieranie obszarów wiejskich o najniższym poziomie dostępu mieszkańców do dóbr i usług warunkujących możliwości rozwojowe: 2.2.2. Usługi medyczne 1.2.3. Pełniejsze wykorzystanie potencjału	3. Rozwój sprzyjający włączeniu społecznemu

Projekt jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

			rozwojowego obszarów wiejskich	
1.3	Zwiększenie atrakcyjności oferty edukacyjnej i jej dostosowanie do potrzeb rynkowych	III.2.1. Podnoszenie jakości i dostępności usług publicznych I.3.2. Rozwój kapitału społecznego II.4.2. Poprawa jakości kapitału ludzkiego	2.2. Wspieranie obszarów wiejskich o najniższym poziomie dostępu mieszkańców do dóbr i usług warunkujących możliwości rozwojowe: 2.2.1. Usługi edukacyjne i szkoleniowe 1.3.1. Rozwój kapitału intelektualnego, w tym kapitału ludzkiego i społecznego	1. Inteligentny rozwój – gospodarka oparta na wiedzy i innowacji
1.4	Poprawa sprawności działania administracji publicznej	III.2.1. Podnoszenie jakości i dostępności usług publicznych II.5.2. Upowszechnienie wykorzystania technologii cyfrowych I.1.1. Uporządkowanie kompetencji umożliwiające realizację działań rozwojowych III.3.3. Tworzenie warunków dla rozwoju ośrodków regionalnych, subregionalnych i lokalnych oraz wzmacniania potencjału obszarów wiejskich III.3.1. Tworzenie warunków	1.3.1. Rozwój kapitału intelektualnego, w tym kapitału ludzkiego i społecznego 2.2. Wspieranie obszarów wiejskich o najniższym poziomie dostępu mieszkańców do dóbr i usług warunkujących możliwości rozwojowe: 2.2.3. Usługi komunikacyjne 1.3.3. Zwiększanie możliwości wprowadzania rozwiązań innowacyjnych przez przedsiębiorstwa i instytucje	1. Inteligentny rozwój – gospodarka oparta na wiedzy i innowacji 3. Rozwój sprzyjający włączeniu społecznemu

Projekt jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

		instytucjonalnych, prawnych i finansowych dla realizacji działań rozwojowych w regionach	regionalne 3.3 Przebudowa i wzmocnienie koordynacji w systemie wieloszczeblowego zarządzania 3.4 Wspomaganie budowy kapitału społecznego dla rozwoju regionalnego w oparciu o sieci współpracy między różnymi aktorami polityki regionalnej	
2. ROZWINIĘTA INFRASTRUKTURA				
		Strategia Rozwoju Kraju 2020	Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2010 – 2020	Strategia Europa 2020
2.1	Poprawa jakości infrastruktury drogowej	II.7.2. Modernizacja i rozbudowa połączeń transportowych III.2.1. Podnoszenie jakości i dostępności usług publicznych	1.2.3. Pełniejsze wykorzystanie potencjału rozwojowego obszarów wiejskich 2.5. Zwiększanie dostępności transportowej do ośrodków wojewódzkich na obszarach o najniższej dostępności 1.2.1. Zwiększanie dostępności komunikacyjnej wewnątrz regionów	
2.2	Poprawa jakości infrastruktury sieciowej	III.2.1. Podnoszenie jakości i dostępności usług publicznych	1.2.3. Pełniejsze wykorzystanie potencjału rozwojowego obszarów wiejskich 2.2. Wspieranie obszarów wiejskich o najniższym poziomie dostępu mieszkańców do dóbr i usług warunkujących możliwości rozwojowe:	

Projekt jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

			2.2.4. Usługi komunalne i związane z ochroną środowiska	
2.3	Modernizacja infrastruktury społecznej	III.2.1. Podnoszenie jakości i dostępności usług publicznych	2.2. Wspieranie obszarów wiejskich o najniższym poziomie dostępu mieszkańców do dóbr i usług warunkujących możliwości rozwojowe: 2.2.1. Usługi edukacyjne i szkoleniowe 1.3.5. Dywersyfikacja źródeł i efektywne wykorzystanie energii oraz reagowanie na zagrożenia Naturalne	
2.4	Poprawa ładu przestrzennego oraz wzrost poczucia bezpieczeństwa mieszkańców	III.1.1. Zwiększenie aktywności osób wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem społecznym III.2.1. Podnoszenie jakości i dostępności usług publicznych I.1.5. Zapewnienie ładu przestrzennego I.3.3. Zwiększenie bezpieczeństwa obywatela II.6.4. Poprawa stanu środowiska	2.2. Wspieranie obszarów wiejskich o najniższym poziomie dostępu mieszkańców do dóbr i usług warunkujących możliwości rozwojowe: 2.2.4. Usługi komunalne i związane z ochroną środowiska	
2.5	Wsparcie rozbudowy infrastruktury społeczeństwa informacyjnego oraz budowa instalacji odnawialnych źródeł energii	II.5.1. Zapewnienie powszechnego dostępu do Internetu II.6.2. Poprawa efektywności energetycznej III.2.1. Podnoszenie	2.2. Wspieranie obszarów wiejskich o najniższym poziomie dostępu mieszkańców do dóbr i usług warunkujących	1. Inteligentny rozwój – gospodarka oparta na wiedzy i innowacji 2. Zrównoważony rozwój – wspieranie

Projekt jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

		jakości i dostępności usług publicznych	możliwości rozwojowe: 2.2.3. Usługi komunikacyjne 1.2.1. Zwiększanie dostępności komunikacyjnej wewnątrz regionów 1.3.5. Dywersyfikacja źródeł i efektywne wykorzystanie energii oraz reagowanie na zagrożenia naturalne	gospodarki efektywniej korzystającej z zasobów, bardziej przyjaznej środowisku i bardziej konkurencyjnej
3. STABILNA GOSPODARKA				
		Strategia Rozwoju Kraju 2020	Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2010 - 2020	Strategia Europa 2020
3.1	Zwiększenie atrakcyjności inwestycyjnej	III.1.1. Zwiększenie aktywności osób wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem społecznym II.2.4. Poprawa warunków ramowych dla prowadzenia działalności gospodarczej II.4.1. Zwiększanie aktywności zawodowej III.3.1. Tworzenie warunków instytucjonalnych, prawnych i finansowych dla realizacji działań rozwojowych w regionach	1.2.3. Pełniejsze wykorzystanie potencjału rozwojowego obszarów wiejskich 1.3.7. Współpraca międzynarodowa 1.2.4. Efektywne wykorzystanie w procesach rozwojowych potencjału specjalizacji terytorialnej 3.4 Wspomaganie budowy kapitału społecznego dla rozwoju regionalnego w oparciu o sieci współpracy między różnymi aktorami polityki regionalnej 1.3.4. Wspieranie rozwoju instytucji otoczenia biznesu (IOB)	1. Inteligentny rozwój – gospodarka oparta na wiedzy i innowacji 3. Rozwój sprzyjający włączeniu społecznemu
3.2	Wzrost konkurencyjności produktów i usług na rynku lokalnym	II.2.4. Poprawa warunków ramowych dla prowadzenia działalności	1.3.1. Rozwój kapitału intelektualnego, w tym kapitału ludzkiego i	1. Inteligentny rozwój – gospodarka oparta na wiedzy i

Projekt jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

		gospodarczej III.3.3. Tworzenie warunków dla rozwoju ośrodków regionalnych, subregionalnych i lokalnych oraz wzmocnienia potencjału obszarów wiejskich II.2.1. Zwiększenie produktywności gospodarki II.2.3. Zwiększenie konkurencyjności i modernizacja sektora rolno-spożywczego II.6.4. Poprawa stanu środowiska	społecznego 1.2.3. Pełniejsze wykorzystanie potencjału rozwojowego obszarów wiejskich	innowacji 2. Zrównoważony rozwój – wspieranie gospodarki efektywniej korzystającej z zasobów, bardziej przyjaznej środowisku i bardziej konkurencyjnej
--	--	---	--	---

Źródło: opracowanie własne na podstawie *Strategii Rozwoju Kraju 2020*, *Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego 2010-2020* oraz *Strategii Europy 2020*

Tabela 21. Spójność celów Gminy Szczytniki z zewnętrznymi dokumentami strategicznymi

1. AKTYWNY KAPITAŁ LUDZKI				
		Strategia Województwa Wielkopolskiego do 2020 roku	Wielkopolski Regionalny Program Operacyjny na lata 2014-2020 (projekt)	Strategia Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej (projekt)
1.1	Wzrost zaangażowania społecznego i przeciwdziałanie wykluczeniu cyfrowemu	1.3. Rozbudowa infrastruktury na rzecz społeczeństwa informacyjnego 5.5. Zwiększenie dostępności do podstawowych usług publicznych 8.5. Wzmocnienie włączenia społecznego 8.7. Kształtowanie skłonności mieszkańców do zaspokajania potrzeb wyższego rzędu	Oś Priorytetowa 2: Priorytet Inwestycyjny 2.3 Oś Priorytetowa 4: Priorytet Inwestycyjny 6.3	Działanie 4.1 Wdrażanie technologii komunikacyjno-informacyjnych dla rozszerzenia stosowania e- usług

Projekt jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

1.2	Promowanie zdrowego stylu życia i zwiększenie stanu świadomości i kultury zdrowotnej Mieszkańców	5.5. Zwiększenie dostępności do podstawowych usług publicznych 8.5. Wzmacnianie włączenia społecznego 8.3. Poprawa stanu zdrowia mieszkańców i opieki zdrowotnej 8.4. Promocja zdrowego stylu życia 8.7. Kształtowanie skłonności mieszkańców do zaspokajania potrzeb wyższego rzędu 9.2. Budowa wizerunku województwa i jego promocja 2.10. Promocja postaw ekologicznych	Oś Priorytetowa 9: Priorytet Inwestycyjny 9.1 Oś Priorytetowa 1: Priorytet Inwestycyjny 3.3 Oś Priorytetowa 7: Priorytet Inwestycyjny 9.4 Priorytet Inwestycyjny 9.7 Oś Priorytetowa 6: Priorytet Inwestycyjny 8.10 Priorytet Inwestycyjny 8.5 Priorytet Inwestycyjny 8.8	Działanie 3.2 Inwestycje w infrastrukturę zdrowotną i społeczną, które przyczyniają się do rozwoju Aglomeracji i zmniejszą nierówności w zakresie stanu zdrowia Działanie 3.3 Aktywne i zdrowe starzenie się w ZIT AKO
1.3	Zwiększenie atrakcyjności oferty edukacyjnej i jej dostosowanie do potrzeb rynkowych	5.5. Zwiększenie dostępności do podstawowych usług publicznych 7.1. Poprawa warunków, jakości i dostępności edukacji 7.4. Rozwój oraz promocja postaw kreatywnych i innowacyjnych 8.1. Wzmacnianie aktywności zawodowej	Oś Priorytetowa 8: Priorytet Inwestycyjny 10.1 Priorytet Inwestycyjny 10.3 Oś Priorytetowa 9: Priorytet Inwestycyjny 10.4	Działanie 3.4. Zapewnienie równego dostępu do dobrej jakości edukacji
1.4	Poprawa sprawności działania administracji publicznej	5.5. Zwiększenie dostępności do podstawowych usług publicznych 9.1. Tworzenie warunków dla zarządzania rozwojem regionu	Oś Priorytetowa 2: Priorytet Inwestycyjny 2.3 Oś Priorytetowa 1: Priorytet Inwestycyjny 3.1 Priorytet Inwestycyjny 3.3	Działanie 4.1 Wdrażanie technologii komunikacyjno-informacyjnych dla rozszerzenia stosowania e- usług

Projekt jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

		6.3. Rozwój sieci i kooperacji w gospodarce regionu 9.6. Rozwój współpracy terytorialnej 9.3. Sprawna, innowacyjna administracja samorządowa	Priorytet Inwestycyjny 3.4 Oś Priorytetowa 8: Priorytet Inwestycyjny 10.3	
2. ROZWIĘTA INFRASTRUKTURA				
		Strategia Województwa Wielkopolskiego do 2020 roku	Wielkopolski Regionalny Program Operacyjny na lata 2014-2020 (projekt)	Strategia Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej (projekt)
2.1	Poprawa jakości infrastruktury drogowej	1.1. Zwiększenie spójności sieci drogowej 5.5. Zwiększenie dostępności do podstawowych usług publicznych 6.8. Przygotowanie i racjonalne wykorzystanie terenów inwestycyjnych	Oś Priorytetowa 5: Priorytet Inwestycyjny 7.2	Działanie 2.2. Promocja strategii niskoemisyjnych oraz zrównoważonego transportu na terenie Aglomeracji Działanie 4.3 Łączenie węzłów drogowych drugorzędnych i trzeciorzędnych z infrastrukturą TEN-T w celu rozbudowy systemu komunikacji w ramach Aglomeracji
2.2	Poprawa jakości infrastruktury sieciowej	6.8. Przygotowanie i racjonalne wykorzystanie terenów Inwestycyjnych 2.7. Poprawa gospodarki wodno – ściekowej 5.5. Zwiększenie dostępności do podstawowych usług publicznych	Oś Priorytetowa 4: Priorytet Inwestycyjny 6.2	Działanie 2.3 Udoskonalenie infrastruktury służącej poprawie efektywności gospodarki wodnej oraz dostosowanie jej do wymogów prawa unijnego na obszarze Aglomeracji,

Projekt jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

2.3	Modernizacja infrastruktury społecznej	3.1. Optymalizacja gospodarowania energią 8.7. Kształtowanie skłonności mieszkańców do zaspokajania potrzeb wyższego rzędu	Oś Priorytetowa 3: Priorytet Inwestycyjny 4.3 Oś Priorytetowa 8: Priorytet Inwestycyjny 10.1	Działanie 2.1. Poprawa efektywności energetycznej budynków publicznych i mieszkalnych, z wykorzystaniem odnawialnych źródeł energii na obszarze ZIT AKO
2.4	Poprawa ładu przestrzennego oraz wzrost poczucia bezpieczeństwa mieszkańców	8.11. Poprawa warunków mieszkaniowych 9.1. Tworzenie warunków dla zarządzania rozwojem regionu 9.5. Budowa regionalnych systemów zabezpieczania i reagowania na zagrożenia 2.8. Ochrona zasobów wodnych i wzrost bezpieczeństwa Powodziowego 2.1. Wsparcie ochrony przyrody 2.6. Uporządkowanie gospodarki odpadami	Oś Priorytetowa 4 Priorytet Inwestycyjny 6.3 Oś Priorytetowa 4 Priorytet Inwestycyjny 6.1	Działanie 3.5. Włączenie społeczne
2.5	Wsparcie rozbudowy infrastruktury społeczeństwa informacyjnego oraz budowa instalacji odnawialnych źródeł energii	1.3. Rozbudowa infrastruktury na rzecz społeczeństwa Informacyjnego 3.2. Rozwój produkcji i wykorzystanie alternatywnych źródeł energii	Oś Priorytetowa 2 Priorytet Inwestycyjny 2.3 Oś Priorytetowa 3: Priorytet Inwestycyjny 4.1	Działanie 4.1 Wdrażanie technologii komunikacyjno-informacyjnych dla rozszerzenia stosowania e- usług Działanie 2.1. Poprawa efektywności energetycznej budynków publicznych i mieszkalnych, z wykorzystaniem odnawialnych źródeł energii na

Projekt jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

3. STABILNA GOSPODARKA				obszarze ZIT AKO
		Strategia Województwa Wielkopolskiego do 2020 roku	Wielkopolski Regionalny Program Operacyjny na lata 2014-2020 (projekt)	Strategia Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej (projekt)
3.1	Zwiększenie atrakcyjności inwestycyjnej	6.8. Przygotowanie i racjonalne wykorzystanie terenów Inwestycyjnych 6.3. Rozwój sieci i kooperacji w gospodarce regionu 8.1. Wzmacnianie aktywności zawodowej 9.1. Tworzenie warunków dla zarządzania rozwojem regionu 9.6. Rozwój współpracy terytorialnej 6.6. Rozwój instrumentów finansowych dla gospodarki	Oś Priorytetowa 6 Priorytet Inwestycyjny 8.7 Priorytet Inwestycyjny 8.5 Oś Priorytetowa 1: Priorytet Inwestycyjny 3.1 Priorytet Inwestycyjny 3.3 Priorytet Inwestycyjny 3.4	Działanie 1.1. Promowanie przedsiębiorczości na terenie Aglomeracji Kalisko - Ostrowskiej Działanie 1.2. Samozatrudnienie oraz tworzenie nowych miejsc pracy Działanie 3.5. Włączenie społeczne
3.2	Wzrost konkurencyjności produktów i usług na rynku lokalnym	2.1. Wsparcie ochrony przyrody 2.9. Poprawa przyrodniczych warunków dla rolnictwa 7.3. Promocja przedsiębiorczości i zatrudnialności 6.10. Poprawa warunków dla rozwoju rolnictwa i przetwórstwa rolnego	Oś Priorytetowa 1: Priorytet Inwestycyjny 3.1 Priorytet Inwestycyjny 3.3 Priorytet Inwestycyjny 3.4 Oś Priorytetowa 6: Priorytet Inwestycyjny 8.7 Priorytet Inwestycyjny 8.9 Oś Priorytetowa 3: Priorytet Inwestycyjny 4.5	Działanie 1.1. Promowanie przedsiębiorczości na terenie Aglomeracji Kalisko - Ostrowskiej Działanie 1.2. Samozatrudnienie oraz tworzenie nowych miejsc pracy

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Strategii Rozwoju Województwa Wielkopolskiego do 2020 roku, projektu Wielkopolskiego Regionalnego Programu Operacyjnego na lata 2014-2020 ver. 9.0 oraz projektu Strategii Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej

Projekt jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

6. Wdrażanie

Do podstawowych wymogów sprawnego wdrażania Strategii Rozwoju Gminy Szczytniki na lata 2014-2020 należą skuteczne działania związane z czuwaniem nad realizacją celów, a zwłaszcza monitorowanie postępów i identyfikowanie trudności. Za zadanie wdrażania zapisów Strategii odpowiedzialny jest Wójt Gminy. Cele pośrednie i cele bezpośrednie zawarte w Strategii realizować będą poszczególne Referaty Urzędu Gminy Szczytniki, a także jednostki podległe Urzędowi, w których kompetencjach zawierają się konkretne działania.

System wdrażania Strategii powinien być oparty o praktyki przyjęte w systemach zarządzania projektami, gdzie kluczową osobą jest postać kierownika projektu zajmującego się koordynacją zadań, motywacją do ich realizacji oraz komunikacją pomiędzy członkami specjalnie powołanego Zespołu ds. wdrażania Strategii. Realizacja poszczególnych celów bezpośrednich i pośrednich powinna odbywać się wraz z przyjętym planem działań, który powinien być na bieżąco aktualizowany co najmniej raz w roku (np. w momencie uchwalania Budżetu Gminy lub Wieloletniej Prognozy Finansowej).

Ważnym punktem wdrażania Strategii jest także system monitorowania wyposażony w zestaw wskaźników dobranych do celów pośrednich. Pozwala on na bieżące kontrolowanie procesów wdrożeniowych i osiąganie zamierzonych efektów, eliminowanie trudności i wprowadzanie ewentualnych zmian w treści i zakresie zadeklarowanych działań i zadań. Weryfikacja zapisów i stopnia realizacji zamierzeń powinna skłaniać do podejmowania działań przyspieszających wdrożenie, szukania możliwości wsparcia realizacji zadań w zewnętrznych jednostkach i z pomocą zewnętrznych źródeł finansowania. W momencie pojawienia się nowych możliwości czy też wystąpienia uciążliwych trudności należy działania Strategii odpowiednio przemodelować nadając celom, działaniom i zadaniom nowy kształt, tak aby nowopowstała sytuacja nie zagroziła powodzeniu wdrożenia ale wpłynęła na przyspieszenie pojawienia się wyników. Działania zmierzające do aktualizacji Strategii powinny być poprzedzone ewaluacją i procesem monitorowania oraz wnikliwą analizą otoczenia i czynników egzogenicznych mogących mieć wpływ na powodzenie Strategii.

W przypadku rozłożenia odpowiedzialności za wdrożenie Strategii aktualne wydaje się poszukiwanie partnerów publicznych i prywatnych, którym można wydelegować zadania i powierzyć realizację wybranych działań. Możliwość taką niesie ze sobą Ustawa o partnerstwie publiczno-prywatnym.

Projekt jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

7. Monitoring i ewaluacja

Monitoring i ewaluacja Strategii Rozwoju Gminy Szczytniki na lata 2014-2020 oparte zostały na najnowszych trendach w zakresie tworzenia systemów monitoringu i ewaluacji. Skorzystano z metodologii J. Brysona² opartej na podejściu procesowym, a zmierzającej do pobudzenia zaangażowania wewnętrznych i zewnętrznych interesariuszy, mających kluczowe znaczenia dla realizacji Strategii. Istotnym z punktu widzenia tworzenia założeń monitoringu i ewaluacji jest podejście partycypacyjne. Ma ono znaczenie ze względu na nowe podejście w funkcjonowaniu terytoriów, które wskazuje na to, że terytorium jest systemem złożonym o wysokim stopniu skomplikowania. Odpowiednie zaangażowanie aktorów lokalnych w proces tworzenia, wdrażania i monitorowania strategii pozwala multiplikować efekty zmian i może prowadzić do zmiany ścieżki rozwoju danego terytorium w długim okresie.

Założeniem systemu monitoringu jest odpowiedź na pytanie jak realizacja strategii wpływa na realizację założonej wizji i głównych celów strategicznych. W celu odpowiedzi na te pytanie zbudowano system wskaźników powiązanych z różnymi poziomami celów, jakie zostały przyjęte w Strategii. Wskaźniki kontekstowe odpowiadają poziomowi wizji oraz celów strategicznych ogólnych i mają za zadanie zobrazować sytuację w poszczególnych obszarach. Jest ich niewiele, charakteryzują się wysokim poziomem ogólności i nie ma trudności w dotarciu do nich. Wskaźniki kontekstowe wybrane do Strategii Rozwoju Gminy Szczytniki (tabela 22) powinny być relatywizowane za pomocą porównania do podobnych jednostek (w tym przypadku do gmin o podobnej wielkości, liczbie mieszkańców, potencjale gospodarczym, itp.). Analiza wskaźników kontekstowych powinna obejmować analizę statyczną i dynamiczną opartą na benchmarkingu. Oprócz oceny zjawiska, którego wskaźnik dotyczy należy uwzględnić także kierunek i tempo zachodzenia zmian.

Tabela 22. Wskaźniki kontekstowe dla monitoringu i ewaluacji Strategii Rozwoju Gminy Szczytniki na lata 2014-2020

1. AKTYWNY KAPITAŁ LUDZKI
a. Liczba organizacji pozarządowych na 10 tys. mieszkańców (szt.)
b. Komputery w szkołach z dostępem do Internetu (szt.)
c. Wskaźnik obciążenia demograficznego
2. ROZWINIĘTA INFRASTRUKTURA
a. Liczba kursów autobusowych w ciągu doby (szt.)
b. Liczba osób korzystająca z wodociągów (os)
c. Gęstość sieci rozdzielczej na 100 km ² (km/km ²)
3. STABILNA GOSPODARKA

² Bryson J., 2004, *Strategic planning for public and nonprofit organizations. A Guide to Strengthening Sustaining Organizational Achievement*, 3rd Edition, John Wiley and Son, San Francisco

Projekt jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

a.	Liczba podmiotów gospodarczych w przeliczeniu na 10 tys. mieszkańców (szt.)
b.	Liczba osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą na 100 osób w wieku produkcyjnym (os)
c.	Udział liczby bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym (%)

Źródło: opracowania własne

W celu oceny wskaźników kontekstowych zastosowano intuicyjną logikę świateł drogowych pogłębianą o wskazanie na kierunek zmian (tabela 23). Przy ocenie kierunku zmian należy uwzględnić także charakter wskaźnika (stymulanta, destymulanta, nominanta).

Tabela 23. Wskaźniki kontekstowe i ich interpretacja graficzna

Wskaźnik	Grafika	Interpretacja
Wskaźnik o charakterze stymulanty		Sytuacja pozytywna, trend pozytywny
Wskaźnik o charakterze stymulanty		Sytuacja negatywna, trend pozytywny
Wskaźnik o charakterze destymulanty		Sytuacja neutralna, trend negatywny
Wskaźnik o charakterze destymulanty		Sytuacja negatywna, trend pozytywny

Źródło: opracowanie własne na podstawie System Monitoringu, Aktualizacja Strategii Rozwoju Miasta Poznania do roku 2030

Poza wskaźnikami kontekstowymi do każdego z celów strategicznych dobrano wskaźniki strategiczne, które podporządkowano celom pośrednim (tabela 24). Na podobnej zasadzie co ocena wskaźników kontekstowych należy stworzyć zestawienie i ocenić wskaźniki strategiczne dla każdego z celów zawartych w Strategii. Taki uproszczony sposób oceny postępów we wdrażaniu strategii może okazać się niewystarczający i zaistnieje konieczność dokonania pogłębionej analizy sytuacji.

48

Tabela 24. Zestaw wskaźników systemu monitoringu Strategii Rozwoju Gminy Szczytniki na lata 2014-2020

1. AKTYWNY KAPITAŁ LUDZKI	
1.1	Wzrost zaangażowanie społecznego i przeciwdziałanie wykluczeniu cyfrowemu
Wskaźniki produktu	Liczba proponowanych aktywności w ramach oferty kulturalno-rozrywkowej o charakterze regionalnym (szt.) Liczba organizowanych imprez (szt.) Liczba imprez zorganizowanych przy współpracy z NGO (szt.) Liczba imprez zorganizowanych przy współpracy z partnerami zagranicznymi (szt.) Liczba komputerów w budynkach użyteczności publicznej, dzięki którym Mieszkańcy mogą skorzystać z Internetu (szt.) Liczba hot-spotów na terenie Gminy (szt.)

Projekt jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

	Wskaźniki rezultatu	Liczba inicjatyw współtworzonych przez organizacje zrzeszające ludzi starszych i osoby niepełnosprawne (szt.) Liczba osób korzystających z oferty kulturalnej (os.) Liczba osób, które skorzystały z Internetu z komputerów w budynkach użyteczności publicznej (os.) Liczba osób korzystających z placówek bibliotecznych (os.) Liczba osób identyfikujących/utożsamiających się z Gminą (os.)
	Wskaźniki oddziaływania	Liczba osób/organizacji „tworzących” kulturę (szt.), (os.) Liczba inicjatyw w zakresie integracji międzypokoleniowej (szt.) Nakłady na kulturę (tys. zł.)
1.2	Promowanie zdrowego stylu życia i zwiększenie stanu świadomości i kultury zdrowotnej Mieszkańców	
	Wskaźniki produktu	Liczba przeprowadzonych badań profilaktycznych (szt.) Liczba zorganizowanych imprez o charakterze sportowym (szt.) Liczba wypromowanych produktów regionalnych (szt.) Liczba zorganizowanych imprez z uwzględnieniem elementów edukacji ekologicznej dla Mieszkańców (szt.) Liczba inicjatyw zmierzających do zapewnienia oferty spędzania wolnego czasu dla dzieci i młodzieży (szt.) Liczba organizacji zrzeszających ludzi starszych (szt.) Liczba organizacji zrzeszających osoby niepełnosprawne (szt.) Liczba proponowanych aktywności w ramach oferty kulturalno-rozrywkowej (szt.) Liczba inicjatyw/imprez promujących zdrowy styl życia (szt.)
	Wskaźniki rezultatu	Liczba osób, które skorzystały z proponowanych przez Gminę badań profilaktycznych (os.) Liczba osób, które skorzystały z usług ośrodków zdrowia w Gminie (os.) Liczba osób zadowolonych z świadczonych na terenie Gminy usług medycznych (os.) Liczba inicjatyw współtworzonych przez organizacje zrzeszające ludzi starszych i osoby niepełnosprawne (szt.) Liczba udzielonych porad zawodowych (szt.) Liczba ofert pracy i form aktywności społecznej dla osób starszych (szt.) Liczba inicjatyw współtworzonych przez organizacje zrzeszające ludzi starszych i osoby niepełnosprawne (szt.) Liczba ofert pracy i form aktywności społecznej dla osób starszych (szt.)
	Wskaźniki oddziaływania	Liczba nowych miejsc pracy dla osób niepełnosprawnych (szt.) Liczba osób/organizacji „tworzących” kulturę (szt.)/ (os.) Liczba obiektów sportowych (szt.) Liczba inicjatyw w zakresie integracji międzypokoleniowej (szt.)
1.3	Zwiększenie atrakcyjności oferty edukacyjnej i jej dostosowanie do potrzeb rynkowych	
	Wskaźniki produktu	Liczba godzin zajęć z języków obcych w szkołach podstawowych (godz.) Wielkość środków przeznaczona na stypendia dla uzdolnionych uczniów (tys. zł) Liczba dokumentów regulujący system motywacji nauczycieli (szt.) Liczba boisk sportowych w miejscowościach Gminy (szt.) Liczba lokali przeznaczonych dla grup przedszkolnych (szt.) Liczba zakupionych pomocy naukowych i oprogramowania dla jednostek edukacyjnych (szt.) Liczba zajęć dodatkowych dla uczniów (godz.) Liczba zajęć dodatkowych dla uczniów o charakterze sportowym (godz.)

Projekt jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

	Wskaźniki rezultatu	Liczba uczniów korzystających z zajęć dodatkowych (os.) Liczba nauczycieli objętych systemem motywacyjnym (os.) Wyniki egzaminu gimnazjalnego w Gminie w porównaniu ze średnią województwa lub gminami sąsiednimi (%) Liczba laureatów konkursów przedmiotowych (os.) Liczba osób korzystających z boisk sportowych (os.) Liczba korzystających z placówek edukacyjnych (os.) Liczba korzystających z placówek bibliotecznych (os.) Liczba korzystających z oprogramowania i zakupionych pomocy naukowych (os.) Liczba dzieci korzystających z zajęć dodatkowych w szkołach i świetlicach (os.) Liczba uczniów startujących e regionalnych/krajowych zawodach sportowych (os.)
	Wskaźniki oddziaływania	Liczba osób legitymująca się znajomością co najmniej dwóch języków obcych (os.) Liczba nowo powstałych miejsc pracy w oświacie i kulturze (os.) Liczba osób korzystających z nowych ofert programowych w zakresie kultury i edukacji (os.) Nakłady na kulturę i oświatę (tys. zł) Liczba obiektów sportowych (szt.)
1.4	Wzmocnienie sprawności działania administracji publicznej	
	Wskaźniki produktu	Liczba usług publicznych posiadających certyfikat (szt.) Liczba osób, które skorzystały z dofinansowania na zajęcia rehabilitacyjne (os.)
	Wskaźniki rezultatu	Liczba przeszkolonych pracowników administracji samorządowej (os.) Liczba dokumentów przesłanych za pomocą platformy ePUAP (szt.) Liczba udostępnionych e-usług (szt.)
	Wskaźniki oddziaływania	Liczba osób zadowolonych z obsługi w Urzędzie Gminy (os.) Liczba korzystających z e-usług (os.)
2. NOWOCZESNA INFRASTRUKTURA		
2.1	Poprawa jakości infrastruktury drogowej	
	Wskaźniki produktu	Długość dróg gminnych (km) Długość zmodernizowanych dróg gminnych (km) Długość chodników w Gminie (km) Długość ścieżek rowerowych (km) Długość nowopowstałej kanalizacji deszczowej (km) Liczba nowopowstałych sygnalizacji świetlnych (szt.) Liczba nowych punktów świetlnych (szt.) Liczba inwestycji zrealizowanych w ramach ZIT (szt.)
	Wskaźniki rezultatu	Powierzchnia terenów inwestycyjnych, które stały się dostępne w wyniku realizacji projektów (ha) Liczba nowych inwestycji na terenie Gminy (szt.) Średni czas przejazdu transportem indywidualnym między wybranymi punktami w Gminie (min.) Wielkość nakładów inwestycyjnych wniesionych przez inwestorów na nowo uzbrojonych terenach inwestycyjnych (tys. zł)
	Wskaźniki oddziaływania	Nakłady na bieżące utrzymanie dróg (tys. zł/km) Liczba nowych miejsc pracy (szt.) Liczba osób oceniających okolice miejsca zamieszkania jako bezpieczne (os.)
2.2	Poprawa jakości infrastruktury sieciowej	
	Wskaźniki produktu	Liczba zmodernizowanych ujęć wody (szt.)

Projekt jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

		Długość zmodernizowanej sieci wodociągowej (km) Długość sieci kanalizacyjnej (km) Liczba zmodernizowanych/wybudowanych oczyszczalni ścieków (szt.) Liczba wybudowanych przyłączy kanalizacyjnych (szt.) Liczba przydomowych oczyszczalni ścieków (szt.)
	Wskaźniki rezultatu	Liczba gospodarstw domowych przyłączonych do sieci wodociągowej (szt.) Powierzchnia terenów inwestycyjnych, które stały się dostępne w wyniku realizacji projektów (ha)
	Wskaźniki oddziaływania	Liczba utworzonych miejsc pracy (szt.) Ilość ścieków odprowadzonych/oczyszczonych (m ³ /m-ąc)
2.3	Modernizacja infrastruktury społecznej	
	Wskaźniki produktu	Liczba zmodernizowanych obiektów sportowych i infrastruktury rekreacyjnej (szt.) Liczba wyremontowanych świetlic wiejskich (szt.) Liczba zmodernizowanych obiektów użyteczności (szt.) Liczba placów zabaw dla dzieci (szt.) Powierzchnia terenów rekreacyjnych i sportowych (ha) Liczba punktów koncentrujących lokalną infrastrukturę sportową (szt.)
	Wskaźniki rezultatu	Liczba osób korzystających z nowych/zmodernizowanych obiektów sportowych i rekreacyjnych (os.) Liczba osób korzystających z wyremontowanych świetlic wiejskich (os.) Powierzchnia obszarów rekreacyjnych i sportowych (ha) Liczba mieszkańców mająca dostęp do placu zabaw w ciągu 10 min od miejsca zamieszkania (os.) Średnia liczba osób korzystających z infrastruktury rekreacyjno-sportowej w ciągu miesiąca (os.)
	Wskaźniki oddziaływania	Liczba obiektów sportowych (szt.) Liczba organizowanych imprez sportowych (szt.) Liczba zorganizowanych imprez o charakterze rekreacyjnym (szt.)
2.4	Poprawa ładu przestrzennego oraz wzrost poczucia bezpieczeństwa Mieszkańców	
	Wskaźniki produktu	Liczba nowych nasadzeń (szt.) Liczba ustawionych koszy na odpady (szt.) Liczba nowopowstałych parków (szt.) Liczba przyjętych planów zagospodarowania przestrzennego (szt.) Liczba przedsięwzięć niskoemisyjnych powstałych dzięki wsparciu Gminy (szt.) Liczba budynków użyteczności publicznej dostosowanych do potrzeb osób niepełnosprawnych (szt.) Liczba zorganizowanych imprez promujących dbałość o estetykę przestrzeni (szt.) Liczba jednostek wyposażonych OSP (szt.) Liczba wyremontowanych mieszkań w ramach gminnych zasobów mieszkaniowych (szt.) Liczba stawów poddana renowacji (szt.) Liczba zlikwidowanych dzikich wysypisk śmieci (szt.)
	Wskaźniki rezultatu	Powierzchnia nowopowstałych terenów zielonych (ha) Powierzchnia Gminy objęta zapisami planów zagospodarowania przestrzennego (%) Liczba miejsc parkingowych (szt.) Liczba osób, dla których budynki użyteczności publicznej stały się w pełni dostępne (os.) Liczba osób, które zadbały o estetykę przestrzeni (os.) Liczba inicjatyw zmierzająca do zwiększenia świadomości ekologicznej

Projekt jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

		Mieszkańców (szt.) Liczba osób, które skorzystały z gminnych zasobów mieszkaniowych (os.) Liczba osób, które rekreacyjnie wykorzystywały stawy poddane renowacji do celów rekreacyjnych (os.)
	Wskaźniki oddziaływania	Udział terenów zielonych w powierzchni Gminy (%) Liczba osób zadowolonych z poziomu jakości środowiska naturalnego (os.) Udział powierzchni obszarów szczególnie cennych przyrodniczo w powierzchni ogółem (ha)
2.5	Wsparcie rozbudowy infrastruktury społeczeństwa informacyjnego oraz budowa instalacji odnawialnych źródeł energii	
	Wskaźnik produktu	Procent realizacji inwestycji w ramach projektu „Wielkopolska Sieć Szerokopasmowa” (%) Liczba zmodernizowanych stacji nadawczych telefonii komórkowych (szt.) Liczba inwestycji w Gminie dotyczących instalacji związanych z odnawialnymi źródłami energii (szt.) Odsetek obszarów w Gminie, które zajęte są pod instalacje odnawialnych źródeł energii (%)
	Wskaźniki rezultatu	Liczba osób mogących korzystać z sieci internet (os.) Liczba osób, którym poprawie uległ zasięg używanych przez nich sieci komórkowych (os.) Powierzchnia obszaru, dla którego poprawił się zasięg telefonii komórkowych (km ²) Powierzchnia terenów przeznaczonych pod inwestycje związane z odnawialnymi źródłami energii
	Wskaźniki oddziaływania	Liczba utworzonych miejsc pracy (szt.) Liczba osób o zwiększonej świadomości ekologicznej (os.) Liczba korzystających z e-usług (os.)
3. ROZWINIĘTA GOSPODARKA		
3.1	Zwiększenie atrakcyjności inwestycyjnej	
	Wskaźniki produktu	Liczba przepisów (ulg, preferencyjnych podatków) dla przedsiębiorców podejmujących działalność gospodarczą (szt.) Liczba nowych produktów i usług regionalnych (szt.) Liczba szlaków turystycznych (szt.) Liczba punktów na terenie Gminy, które udzielają porad rolnikom (szt.)
	Wskaźniki rezultatu	Liczba przedsiębiorców, którzy skorzystali z ulg i preferencyjnych podatków dla podejmujących działalność gospodarczą (os.) Liczba osób korzystających z przystosowanych szlaków turystycznych (os.)
	Wskaźniki oddziaływania	Liczba utworzonych miejsc pracy (szt.) Liczba osób oceniających okolice miejsca zamieszkania jako atrakcyjne gospodarczo (os.) Liczba nowych miejsc pracy (szt.)
3.2	Wzrost konkurencyjności produktów i usług na rynku lokalnym	
	Wskaźniki produktu	Liczba inicjatyw wspomagających postawy przedsiębiorcze wśród najmłodszych (szt.) Liczba wypromowanych produktów regionalnych (szt.) Liczba dokumentów programowych wspomagających prowadzenie nieuciążliwej działalności gospodarczej (szt.) Liczba inicjatyw skierowanych do rolników, a wspomagających specjalizację rolniczą (szt.) Liczba udzielonych porad rolnikom realizującym program specjalizacji rolniczych (szt.)
	Wskaźniki rezultatu	Liczba młodych osób, które skorzystały z inicjatyw wspomagających

Projekt jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

		postawy przedsiębiorcze (os.) Liczba nowopowstałych przedsiębiorstw (szt.) Liczba rolników, którzy skorzystali ze szkoleń (os.) Liczba rolników, którzy skorzystali z porad dotyczących specjalizacji rolniczych (os.)
	Wskaźniki oddziaływania	Liczba nagradzanych i wyróżniających się przedsiębiorstw z terenu Gminy (szt.) Liczba utworzonych miejsc pracy (szt.) Liczba osób oceniających Gminę jako atrakcyjną gospodarczo (os.)

Źródło: opracowanie własne

Ocena stopnia realizacji zamierzeń zawartych w zapisach Strategii Rozwoju Gminy Szczytniki na lata 2014-2020 pozwala na odniesienie się do tego co już zostało zrobione i określenie skuteczności, efektywności i wydajności dotychczasowych działań. Monitoring pozwala także na określenie ogólnego poziomu rozwoju jednostki samorządowej. Brak skuteczności we wdrażaniu zapisów strategii lub przedwczesna realizacja celów jest impulsem do zmiany priorytetów w układzie celów oraz redefiniowania założeń.

8. Komunikowanie

Informacje na temat dokumentu Strategii będą przekazywane w sposób ciągły od początku jej projektowania i obejmą wszystkie jej etapy. Komunikacja społeczna ma na celu zwiększenie udziału społeczności Gminy w działaniach służących rozwojowi Gminy, podwyższenie poziomu zaufania wobec władz Gminy oraz zebranie opinii pomocnych przy podejmowaniu decyzji przez Radę Gminy. Otrzymanie informacji zwrotnej pozwoli na prawidłowe modyfikowanie dokumentu. Partnerami społecznymi w procesie wymiany informacji będą: Mieszkańcy, partnerzy prywatni i organizacje pozarządowe.

Opracowywane, udostępniane i aktualizowane będą takie elementy dokumentu jak: diagnoza, analiza SWOT, schemat celów z zadaniami oraz procesy monitoringu i ewaluacji w formie danych i raportów zamieszczonych na stronie internetowej. Informacje na temat samego dokumentu, jak i procesu wdrażania, będą dostępne również w lokalnej prasie oraz na stronie internetowej www.szczytniki.ug.gov.pl

Komunikowanie Strategii będzie realizowane przez władze Gminy i obejmować będzie przede wszystkim:

- spotkania konsultacyjne z Mieszkańcami,
- organizację warsztatów projektowych,
- organizowanie zebrań wiejskich,

Projekt jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

- ankiety badające opinie Mieszkańców o efektach wdrożonych projektów i sposobie ich realizacji oraz zgłaszające nowe potrzeby,
- biuletyny i tablice informacyjne,
- możliwość zabrania głosu w sprawie aktualizacji działań Strategii (dostęp na stronie internetowej do formularza uwag dotyczących Strategii),
- imprezy promocyjne.

Komunikacja społeczna będzie miała również wpływ na kształtowanie wizerunku Gminy i może posłużyć jako narzędzie do promocji Gminy Szczytniki. Informacje o zasobach walorach i ofercie inwestycyjnej będą udostępniane na portalach internetowych, w prasie i mediach oraz w zewnętrznych bazach danych gromadzących informacje o ofertach inwestycyjnych w Polsce.

Projekt jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Spis tabel

Tabela 1. Wybrane wskaźniki demograficzne Gminy Szczytniki.....	11
Tabela 2. Liczba przestępstw stwierdzonych i ich wykrywalność.....	12
Tabela 3. Statystyki policyjne w latach 2011-2012 w Gminie Szczytniki	12
Tabela 4. Opieka zdrowotna w Gminie Szczytniki	14
Tabela 5. Środowiskowa pomoc społeczna w Gminie Szczytniki w latach 2008-2012	14
Tabela 6. Liczba fundacji, stowarzyszeń i organizacji społecznych na 10 tys. mieszkańców	15
Tabela 7. Znaczące przedsiębiorstwa w Gminie Szczytniki w 2012 roku	16
Tabela 8. Struktura działalności według branż	18
Tabela 9. Liczba osób bezrobotnych i osób w wieku produkcyjnym	20
Tabela 10. Liczba i powierzchnia gospodarstw rolnych w Gminie Szczytniki.....	20
Tabela 11. Powierzchnia zasiewów upraw w Gminie Szczytniki	21
Tabela 12. Liczba gospodarstw rolnych z wyszczególnieniem prowadzonego chowu zwierząt w Gminie Szczytniki	21
Tabela 13. Długość w km i stan dróg gminnych w Gminie Szczytniki w 2012 r.....	24
Tabela 14. Korzystający z urządzeń sieciowych w % ogółu ludności	25
Tabela 16 Analiza SWOT dla obszaru społeczeństwo	27
Tabela 17. Analiza SWOT dla obszaru gospodarka	28
Tabela 18. Analiza SWOT dla obszaru infrastruktura.....	29
Tabela 19. Analiza SWOT dla obszaru środowisko	30
Tabela 19. Komplementarność celów w Strategii Rozwoju Gminy Szczytniki na lata 2014-2020.....	34
Tabela 20. Spójność celów Gminy Szczytniki z zewnętrznymi dokumentami strategicznymi	36
Tabela 21. Spójność celów Gminy Szczytniki z zewnętrznymi dokumentami strategicznymi	41
Tabela 22. Wskaźniki kontekstowe dla monitoringu i ewaluacji Strategii Rozwoju Gminy Szczytniki ..	47
Tabela 23. Wskaźniki kontekstowe i ich interpretacja graficzna.....	48
Tabela 24. Zestaw wskaźników systemu monitoringu Strategii Rozwoju Gminy Szczytniki na lata 2014-2020	48

Spis rysunków

Rysunek 1. Cykl Deminga i cykl strategiczny	4
Rysunek 2. Położenie Gminy Szczytniki w województwie wielkopolskim powiecie kaliskim	6
Rysunek 3. Mapa Gminy Szczytniki.....	7
Rysunek 4. Procentowy udział podmiotów gospodarki narodowej prowadzących działalność gospodarczą wg rejestru REGON w powiecie kaliskim oraz w Gminie Szczytniki w roku 2012	19